

KONEYRITTÄJÄ

vuotta koneyrittäjien asialla

Nro 9 • marraskuu 2023

JOHN DEERE

IBC 3.0

INTELLIGENT
BOOM
CONTROL

IBC 3.0 tuo lisää automaatiota kuormatraktoriin

Kuormain siirtyy napin painalluksella automaattisesti kohtaan, josta edellinen kourallinen on otettu sekä kuormaa lastattaessa että purettaessa. Puomin voi myös viedä kuljetusasentoon automaattisesti nappia painamalla.

Optio tulee saataville vuoden 2024 aikana.

KONEYRITTÄJÄ

vuotta koneyrittäjien asialla

Nro 9 • marraskuu 2023

FinnMETKO 2024

Jämsä 29.-31.8.

Varaa osastosi Nyt
www.finnmetko.fi

Logistiikka
Maarakennus
Puunkorjuu
Bioenergia

Kaikki yhdessä paikassa yhdellä kertaa

Edistyksellistä etumatkaa Komatsu-kuormatraktorit

Komatsun laajasta mallistosta löytyy täydellinen kuormatraktori eri tarpeisiin aina harvennuksista järeimpiin päätehakkuihin. Edistykselliset innovaatiot tekevät kuormatraktoreistamme tehokkaita ja erittäin taloudellisia myös pidemmällä aikavälillä. Tuottavuus on hiottu huippuunsa tarkalla koneen suunnittelulla kuljettajaa ja hänen työskentelyään ajatellen. Komatsu-kuormatraktoreissa

on paljon markkinoiden edistyksellisimpiä ominaisuuksia, jotka auttavat kuljettajaa jaksamaan ja saamaan työpäivistään tehokkaita ja mukavia. Koneen toiminnan ja komponenttien suunnittelulla, sekä metsäkonekäyttöön suunnitelluilla tehokkailla moottoreilla, aikaansaadaan myös merkittäviä kustannussäästöjä erittäin hyvän polttoainetaloudellisuuden ansiosta.

Komatsu Smart Crane

Älykäs kuormaimen ohjaus yksinkertaistaa käyttöä, vähentää räsitusta ja parantaa tuottavuutta.

Muunneltava kuormatila

Laajasti muunneltava, ja iso kuormatila tekee koneista monikäyttöisiä eri tarpeisiin.

Komatsu Comfort Ride

Hydraulinen ohjaamon vaimennusjärjestelmä antaa kuljettajalle tehokkaan suojan tärinää ja heiluntaa vastaan, mikä auttaa jaksamaan jokaisessa työvuoressa.

Vakaus

Koneen tarkalla suunnittelulla saavutettu ylivoimainen vakaus on ratkaiseva tekijä korkean tuottavuuden saavuttamiseksi.

Moottorit

Metsäkonekäyttöön suunnitellut, Suomessa valmistetut nykyaikaiset moottorit, takaavat tehokkaan työskentelyn ja ylivoimaisen polttoainetaloudellisuuden kaikissa Komatsu-metsäkoneissa.

Maavara

Komatsu-metsäkoneiden akseliston rakenne lisää merkittävästi maavaraa ja helpottaa jyrkkien ojien ja muiden esteiden ylittämistä maastossa.

KONEYRITTÄJÄ

nro 9 • MARRASKUU 2023

5
PÄÄKIRJOITUS
Työelämän haasteista

6
Liittokokous vaati
vakautta näkymiin

12
TES (Työehtosopimus)
on työelämän sääntökirja

14
Metsäkoneenkuljettajasta
toimihenkilöksi
puunkorjuuryritykseen

16
SaSuCo Oy –
Ponsse sopimushuolto
Satakunnassa

18
Uusi Case 180E
energiapuun raivauksessa

20
Turvesuosta pajupeltoa

22
Kasvu- ja kuiviketurpeella
strategisen tärkeä rooli

25
Maanomistajia
tärkeää kuulla
turvetuotantoalueiden
jälkikäytön suunnittelussa

26
Maarakennusalan
suhdannenäkymät heikot

28
Raide-Jokeri-allianssi
pökkasi Ison Tömpän

30
Rakennusteollisuus
julkisti tiekartan kohti
luontopositiivista siirtymää

31
Kuusi ominaisuutta, jotka
vahvistavat kuljettajaksi
soveltumista

32
Polttoainekulutuksen
pienentäminen koulutuksen
ytimessä

35
Metsuritrio
Mitä päivä olis ollut
ilman konkeloä

36
Ponsse ja Avesco
rinnakkain Kuopiossa

38
Metsäkoneiden
päästöjen tarkka
seuranta
– säästöjen paikka

40
Länsirannikon Konepäivät
LM-Parkissa

44
JURISTIN KYNÄSTÄ
Whistleblowing"-sääntely
koskemaan myös
alle 250 henkilöä
työllistäviä yrityksiä
ja organisaatioita
joulukuussa 2023

46
Huokeampi vaihtoehto

48
Tuote- ja
palveluhakemisto

49
Tietoa

49
Nimitys

Työelämän haasteista

Monilla aloilla osaajille on tarvetta ja hupenevat ikäluokat luovat lisäpainetta varsinkin maaseutuammateille, joihin useimmat konealan ammatit lukeutuvat. Yrittäjien odotukset toiselta asteelta ammattiin valmistuville ovat kovat, eräiltä osin epärealistisekin. Näin siksi, että pelkällä kouluosaamisella ei voi saavuttaa alan kokeneen ammattilaisen osaamista suoriltaan.

Koulutus konealoille on myös kallista, joten tämäkin asettaa omat haasteensa sille, miten opetukseen suunnatut rahat parhaiten käytetään työelämän uusien ammattilaisten hyväksi.

Soveltuvuuskokeet ja niiden hyödyntäminen ovat yksi selkeä parannus siihen, että ensinnäkin nuoret löytävät sen kautta itselleen sopivan koulutusalan tai ainakin välttävät valitsemasta alaa, joka ei hänelle sovellu. Toiseksi oppilaitokset saavat motivoituneempaa opiskelija-ainesta ohjattavakseen. Soveltuvuuskokeiden käytössä kaikki voittavat, vaikka niitä on vanhastaan vierastettu ja pääpaino laitettu sille, että nuorella on oikeus valita väärin. Mutta tällainen ajattelu on ennen kaikkea väärin itse nuoria kohtaan ja kumpuaa enimmäkseen universaalista, käytännön tarpeita tunnistamattomasta juristeriasta.

Toiseksi opetuksen yhteyttä työelämään tulee parantaa. Opiskelijan kannalta käytännön työelämä voittaa oppimisympäristönä oppilaitokset tilat. Jostain syystä maksamme ja ohjaamme varat juuri koulujen seinien sisällä ja ulkoalueilla tapahtuvaan opetukseen. Tässä taustasyynä on se, että ajatellaan, että työelämään tutustuvat opiskelijat ovat yrityksille jo itsessään tuloja tuottavia. Tässä tasapästetään Alepan hyllyjen täyttöä harjoittelevat kaupallisen puolen opiskelijat ja toisaalta hakkuukoneen käyttöä harjoitteleva metsäkonealan opiskelija. Siinä missä osuuskas jättää plussalle metsäkoneyrittäjä jääkin ja raskaasti miinukselle. Tosi asia kuitenkin on se, että kummankin edellä mainitun opiskelijan tulisi päästä opiskelussaan tutustumaan käytännön työelämään. Meidän pitäisi pystyä tunnistamaan eri alojen tarpeet ja esimerkiksi konetyöaloilla työntantajalle maksettava koulutuskorvaus olisi

tarpeen. Yhteiskunnan kannalta kysymys on koulutusrahojen oikeasta ja nykyistä paremmasta kohdistamisesta. Tähän varojen kohdistamiseen liittyy toinenkin epäkohta. Metsäkonealan opetukseen myönnetään korkea rahoitus opiskelijaan kohden, mutta sen käyttöä nimenomaan metsäkonealan opetuksen ei varmisteta, vaan koulutuksenjärjestäjä voi käyttää saamansa rahoituksen vaikka lähihoitajien koulutukseen. Tässä ei ole mitään järkeä, vaan tässä rahoituksen alkuperäisen tarkoituksen tulisi täyttyä.

Haasteita riittää toki myös koneyrityksille työnantajina, miten lisätä alan ammattien veto- ja ennen kaikkea pitovoimaa. Tässä tarvitaan paitsi omaa panosta, myös koko toimialan hyvää yhteistyötä niin metsä- kuin rakennusallallakin. Keskeisimpänä haasteena lienee työmäärien tasaisuuteen vaikuttaminen, jottei työ olisi vain ruuhka- huippujen ja lomautusten vuorottelua.

Matti Peltola

Suurnäyttely: Talvitiepäivät & Viherpäivät ja -tekniikka 14.2.-15.2.2024

Talvitiepäivät

Talvitiepäivät kokoaa yhteen teiden, katujen ja yksityisteiden ammattilaiset, asiantuntijat, päättäjät, opiskelijat sekä kaikki tieasioiden vastuunkantajat Jyväskylään 14.-15.2.2024.

Jo 35. kertaa järjestettävät Talvitiepäivät tarjoavat inspiroivan foorumin ajatustenvaihdolle talven ja muuttuvien olosuhteiden asettamista haasteista ja innovatiivisista ratkaisuista.

Tapahtumassa pääset kuulemaan kokeneiden ammattilaisten innostavia puheenvuoroja ja oppimaan käytännön vinkkejä sekä tutustumaan ammattilaisnäyttelyyn ja työnäytöksiin.

Lue lisää: www.tiepaivat.fi

Viherpäivät ja -tekniikka

Olet lämpimästi tervetullut Viherpäiville 2024! Viheralan odotetuimpaan tapahtumaan kokoontuvat vihreän infran asiantuntijat ja ammattilaiset.

Vuoden 2024 Viherpäivien teema "Vihervuoroisuus – hyvinvointia molemmille" pohtii luonnon ja ihmisen vastavuoroisuuden merkitystä viheralalla.

Vihertekniikka-näyttelyssä teemaan sukelletaan käytännönläheisesti ja soveltavasti, kun lähes sata näyttelleasettajaa saapuu paikalle esittelemään tuotteita ja ratkaisuja sekä kertomaan toiminnastaan.

Tule tärkeiden asioiden äärelle verkostoitumaan ja oppimaan uutta.

Lue lisää: www.viherpaivat.fi

Osastopaikkoja on vielä saatavilla – tiedustele paikkaa!

Viherpäivät ja -tekniikka: Jenni Roth, p. 044 9019153
Talvitiepäivät: Suomen Tieyhdistys, p. 020 786 1000

Tie vihreämpään infraan!

14.2.-15.2.2024

Jyväskylän Paviljonki

tapahtumat@tieyhdistys.fi
info@vyl.fi

KUSTANTAJA, JULKAISIJA

FinnMetko Oy
Sitratie 7 • 00420 Helsinki
p. 040 9009 410
Y-tunnus 0757675-8

KIRJAPAINO

Lehtisepät Oy
PL 80 • 15101 Lahti
p. 050 5955 979

VASTAAVA TOIMITTAJA

Matti Peltola • p.040 9009 412 • matti.peltola@koneyrittajat.fi

ILMOITUKSET

Tapio Hirvikoski • p.040 9009 417 • tapio.hirvikoski@koneyrittajat.fi

TAITTOSIHTEERI

Tiina Rajaniemi • p.040 9009 420 • tiina.rajanieni@koneyrittajat.fi

TILAUKSET, OSOITTEENMUUTOKSET

Toimisto • p.040 9009 410 • toimisto@koneyrittajat.fi

TOIMITTAJAT

Harri Grundström 040 9009 427
Sirpa Heiskanen 040 9009 423
Tapio Hirvikoski 040 9009 417
Lauri Hyytiäinen 040 9009 426
Simo Jaakkola 040 9009 414
Ville Järvinen 040 9009 424
Markku Leskinen 040 9009 413
Ari Pihlajavaara 040 9009 419
Juha Saarivuori 040 9009 422

TILAUSHINNAT 2023

80 euroa vuosikerta
75 euroa kestopilauksusk.+alv

www.koneyrittajat.fi

Lehti on Aikakausmedia ry:n jäsen ISSN 0788-9860 (painettu)
ISSN 2670-367X (verkkojulkaisu)

FinnMETKO 2024

Jämsä 29.-31.8.

www.finnmetko.fi

– Pidän tärkeänä, että hallitus puuttuu selkeästi maksuikalainsäädäntöön ja kieltää yli 30 päivän maksuajat, sanoi puheenjohtaja Markku Suominen liittokokouksen avauksessa.

Kansanedustaja Jaana Strandman korosti avajaispuheessaan pienten ja keskisuurten yritysten merkitystä työllistäjinä.

Savonlinnan kaupungin tervehdyksen kokousväelle toi kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Terho Kaskinen.

Eurooppa-politiikalla vahvistetaan elinvoimaa ja turvallisuutta. Maakunnilla on tehtävää siinä, että tietämys alueiden erityispiirteistä välittyy Eurooppaan, sanoi Etelä-Savon maakuntaliiton kehittämisjohtaja Merja Olenius.

Liittokokous vaati vakautta näkymiin

Sekä koneyritystajien asiakkaiden että poliittisten päättäjien pitäisi lisätä vakautta tulevaisuuden näkymiin, vaati Savonlinnassa koolla ollut Koneyritystajien 54. liittokokous.

SIRPA HEISKANEN

Savonlinna on ollut Koneyritystajien liittokokouksen isäntäkaupunkina kolme kertaa. Edelliset kerrat olivat vuosina 1993 ja 2007. Vuonna 1993 elettiin lama-aikaa, vuonna 2007 taas pitkään jatkuneen nousun kautta. Tämänkertaisen Savonlinnan liittokokouksen aikaan talouden näkymistä voi sanoa, että eivät ne kovin kirkkailta näytä.

Koneurakoinnin näkymät ovat heikentyneet selvästi vuotta 2024 kohti mentäessä. Palveluiden kysyntä näyttää vähenevän, ainoastaan puuenergian parissa työskentelevillä kysyntä näyttää jatkossakin vahvalta. Säätkään eivät tunnu koneyritystajia suosivan: viime vuonna hienoisesti parantunut kannattavuus on sulanut syksyn sateisiin. Sateinen kesä ja syksy ovat haitanneet etenkin turvetuotantoa ja puunkorjuuta.

Kysynnän hiipuminen on tuonut hetkellisesti tasapainoa yritysten työvoimatilanteeseen. Kuitenkin nimenomaan huoli työvoiman saatavuudesta jatkossa näkyy liittokokouksen vaatimuksessa vakaammista näkymistä.

Vaikeiden talousnäkemien keskellä on vaara, että vääränlaisilla sopeuttamistoimilla tehdään karhunpalveluksia tulevia aikoja ajatellen. Kun nousu taas alkaa, työvoimahaasteet ovat jälleen edessä. Liittokokous muistutti, että koneyritystajien asiakkaiden pitää katsoa notkon yli ja mahdollisuuksiensa mukaan pitää palveluiden kysyntä tasaisena, jotta työvoima saadaan pysymään alalla.

Kansallinen yhteisymmärrys tarpeen

Toimintaympäristön vakautta lisääviä päätöksiä tarvitaan

myös päättäjiltä. Turpeen käytölle tarvitaan pidempää näkymää, tiedon ylläpito ja kehittäminen vaativat nekin pitkäjänteisyyttä ja suunnitelmallisuutta. Kiistelyn sijaan tarvitaan yhteisymmärrystä, muun muassa metsien käytöstä.

– Meillä Suomessa pitäisi saada aikaan laaja yhteisymmärrys siitä, missä määrin hyödynämme kotimaista puuta, toteasi Koneyritystajien puheenjohtaja **Markku Suominen** avauspuheessaan.

Lisäksi puheenjohtaja Suominen vaati avauspuheessaan hallitusta kieltämään yli 30 päivän maksuajat. Maksuaikojen merkitys korostuu entisestään näinä taloudellisesti tiukkoina aikoina.

– Pienten yritysten ei tule toimia suurempien pankkeina. Esimerkiksi ELY-keskusten hankkeissa pääurakoitsija saa

omat maksunsa JYSE-ehtojen mukaisesti 21 päivän maksuajalla, mutta käyttää aluuraikoitsijansa nähden jopa 60 päivän maksuaikaa. Väylävirasto ja ELY-keskukset ovat olleet halluttomia puuttumaan asiaan, Suominen sanoi.

Työelämälähtöisempää koulutusta

Valtiovallan tervehdyksen liittokokoukseen toi perussuomalaisten mikkiläinen kansanedustaja **Jaana Strandman**. Hän korosti avajaispuheessaan pienten ja keskisuurten yritysten merkitystä työllistäjinä. Jotta työntekijöitä jatkossa saataisiin myös konetyöaloille paremmin, Strandmanin mukaan hallituksen tavoitteena on kehittää koulutuksen työelämälähtöisyyttä ja esimerkiksi

oppisopimus on tähän hyvä keino.

Elää pitää maailmaan tilanteesta riippumatta

Liittokokouksen isäntäyhdistys oli tänä vuonna Itä-Savon Koneyritystajat. Venäjän hyökkäys Ukrainaan on vaikuttanut maailmanlaajuisesti ja kaikilla sektoreilla, mutta seuraukset ovat olleet Suomen mittakaavassa erityisen suuria juuri Itä-Suomessa.

– Vaikutukset näkyvät matkailussa, teollisuudessa, liikenteessä ja työvoimassa, kertoi avajaisissa Itä-Suomen muuttuneesta roolista puhunut Etelä-Savon maakuntaliiton kehittämisjohtaja **Merja Olenius**.

Oikeudenmukainen aluekehitys

EU:n koheesiopolitiikalla kavennetaan alueiden kehityseroja

- Itä- ja Pohjois-Suomen kilpailukyky ei ole kehittynyt samaa tahtia muun Suomen kanssa. EU:n aluekehitysrahoilla on ratkaiseva merkitys osaamisen, työllisyyden, hyvinvoinnin ja kestävä kasvun edistämiseksi sekä digitaalisen siirtymän jouduttamisessa.

Suurin osa EU-rahoista Itä- ja Pohjois-Suomen harvan asutuksen perusteella

- Suomen saama aluekehitysrahoitus perustuu maan itä- ja pohjoisosan harvaan asutukseen, pitkiin välimatkoihin ja kylmään ilmastoon. Tätä Suomen EU-liittymästä johtuvaa muuttua kansallisesti.
- Lisäksi harvinaisten pohjoisten harvaan asuttujen alueiden (NSPA) erityisen tason on otettava huomioon EU:n läheisyysperiaatteen mukainen

Alueen rajanylitykset Venäjältä ovat vähentyneet 90 prosenttia, vienti Venäjälle on vähentynyt 77 prosenttia ja tuonti 83 prosenttia. Kausityöntekijöiden saanti on vaikeutunut, yrityksillä on tarve etsiä uusia markkinoita, kustannukset ovat nousseet.

Olenius muistutti, että 50 000 rekkakuormaa siirtyi maanteille, kun liikenne Saimaan kanavalla loppui. Alueen liikenneinvestointeja on suunniteltu uudesta näkökulmasta, kun samaan aikaan rataverkolla on suuri korjausvelka ja alemman asteisen tieverkon kun-

to heikkenee. Huoltovarmuus on otettava huomioon.

Koneyritystajillekin selkeästi näkyvä ja tuntuva asia on puun tuonnin loppuminen Venäjältä.

– Erityisesti energiapuun raaka-aineen saanti kotimaasta on nyt ratkaistava. Pystymmekö kasvattamaan hakkuita ja miten kotimainen raaka-aine riittää, ettei päädyt rikkomaan solmimiamme sopimuksia hiilinelujen kasvattamisessa, Olenius pohti.

Muutoksen totesi myös Itä-Savon Koneyritystajien puheen-

Arvovieraat eturivissä oikealta: liiton kunniajäsen Pertti Lehtomäki, kunniapuheenjohtaja Tauno Tolppa sekä Sirkka Tolppa, Mirjam Rautanen ja kunniajäsen Timo Rautanen.

Itä-Savon Koneyrittäjien puheenjohtaja Seppo Pulkkinen (kättelijöistä vasemmanpuoleinen) toivotti vieraat tervetulleiksi Savonlinnaan. Tässä tulijoina Kaakkois-Suomen edustajia.

johtaja **Seppo Pulkkinen** avajaispuheessaan.

– Ei olisi uskonut koronaa eikä Venäjän hyökkäystä Ukrainaan tulevan, rajojen sulkeminen Venäjälle onkin vaikuttanut metsäpuolella erityisen paljon ja varsinkin täällä alueella. Talustilanteetkin muuttuvat tosi nopealla rytmillä. Kuitenkin täällä pitää elää ja tehdä töitä elämisen eteen riippumatta maailman tilanteista.

Huomionosoitukset

Liittokokouksen avajaisissa luovutettiin tasavallan presidentin viime itsenäisyyspäivänä myöntämä Suomen Leijonan ansioristi koneyrittäjä **Hannu Hokkaselle**. Liiton toimistopäällikkö **Virve**

Nurmela sai liiton kultaisen ansiomerkin.

Markku Suominen jatkaa puheenjohtajana

Liittokokous valitsi Markku Suominen jatkamaan liiton puheenjohtajana vuosiksi 2024 ja 2025. Suominen on ollut Koneyrittäjien puheenjohtaja vuodesta 2018 lähtien.

Varapuheenjohtajaksi vuosiksi 2024 ja 2025 valittiin **Marko Vainionpää** Alavudelta.

Liiton hallituksen vuosiksi 2024 ja 2025 valittiin uutena jäsenenä **Toni Hautala** Isojoelta ja jatkokaudeksi **Seppo Saarelainen** Lieksasta.

Koneyrittäjien hallituksesta on puolet erovuorossa vuosittain.

Pirkanmaan Koneyrittäjien puheenjohtaja Jussi Mikkola (vasemmalla) ja Antti Sorri.

Liittokokouksen avajaisissa luovutettiin tasavallan presidentin viime itsenäisyyspäivänä myöntämä Suomen Leijonan ansioristi koneyrittäjä Hannu Hokkaselle. Liiton toimistopäällikkö Virve Nurmela sai liiton kultaisen ansiomerkin.

Etualalla Kainuun kokousedustajia.

Toni Hautala Isojoelta (vasemmalla) valittiin uutena jäsenenä Koneyrittäjien hallitukseen. Seppo Saarelainen jatkaa hallituksen jäsenenä sekä maarakennusvaliokunnan puheenjohtajana.

Energiavaliokuntalaisia vasemmalta: Timo Pyykkö, Petri Liljander, Tero Mahkonen, Pasi Uusi-Kraapo ja valiokunnan pj Marko Vainionpää.

Keski-Suomen Koneyrittäjien Samu-Petteri Ulmanen.

Sulkavalainen Rotyx esitteli uudenlaista ja kotimaista ratkaisua rototilteihin.

Itä-Savon Koneyrittäjien nykyinen ja kaksi aiempaa puheenjohtajaa: Seppo Pulkkinen (vasemalla), Juha Räisänen ja Pentti Lavonen.

Maarakennusvaliokuntalaisia vasemmalta: Jarmo Rautio, Timo Boman, Tuomas Kontiainen, Jyrki Härkönen, Heikki Niittylä, Toni Hautala, Heikki Korpi ja valiokunnan pj Seppo Saarelainen.

Metsävaliokuntalaisia vasemmalta. Tarmo Laitinen, Hannu-Pekka Haverinen, Mikko Varis, Simo Tiainen, Teemu Myller, Hannu Hokkanen, Kimmo Kulojärvi ja valiokunnan pj Teemu Tolppa.

Vaalivaliokunta vasemmalta: pj Marko Nummijärvi, Matti Siikki, Pasi Kilpeläinen, Jari Vento ja Antti Meriläinen.

Liiton hallitus vuonna 2024: puheenjohtaja Markku Suominen, varapuheenjohtaja **Teemu Tolppa**, varapuheenjohtaja Marko Vainionpää ja jäsenet: Toni Hautala (uusi), **Kimmo Kulojärvi**, **Pasi Mikkonen**, **Timo Pyykkö** ja Seppo Saarelainen. Hallituksen jäsenten henkilökohtaiset varamiehet samassa järjestyksessä: **Elina Hannula** (uusi), **Tarmo Laitinen**, Hannu Hokkanen, **Pasi Uusi-Kraapo**, **Heikki Korpi**.

Valiokunnat 2024

Liittokokous valitsi vuodeksi 2024 liiton energiavalioikunnan puheenjohtajaksi Marko Vainionpään, maarakennusvaliokunnan puheenjohtajaksi

Seppo Saarelaisen ja metsävaliokunnan puheenjohtajaksi Teemu Tolpan.

Energiavalioikunta vuonna 2024: puheenjohtaja Marko Vainionpää, varapuheenjohtaja Pasi Uusi-Kraapo ja jäsenet: **Veli-Matti Haanpera**, **Heikki Juntunen**, **Tero Mahkonen** ja **Timo Pyykkö**. Energiavalioikunnan jäsenten henkilökohtaiset varamiehet samassa järjestyksessä: **Petri Liljander**, Elina Hannula, **Timo Pihlaja** ja **Heikki Mäenpuro**.

Maarakennusvaliokunta vuonna 2024: puheenjohtaja Seppo Saarelainen, varapuheenjohtaja Heikki Korpi ja jäsenet: Toni Hautala, **Jyrki Härkönen**, **Juha Myk-**

Puheenjohtaja Markku Suominen ja varapuheenjohtaja Marko Vainionpää valittiin jatkamaan.

Koneyrittäjien liittokokous:

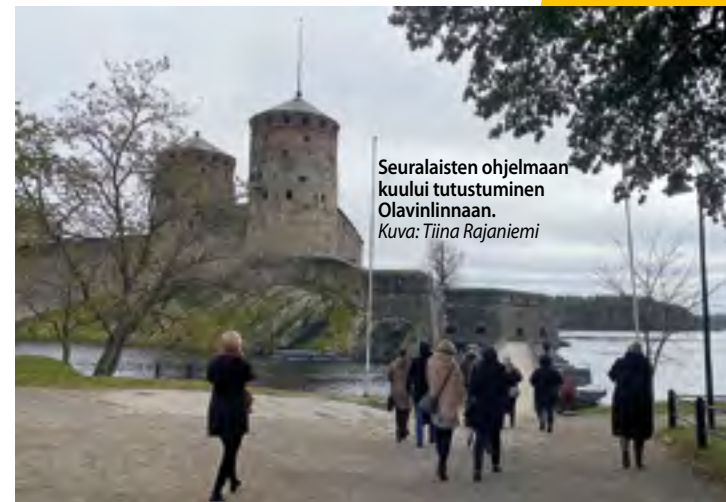
Vakautta tulevaisuuden näkyisiin

Nykyisessä haastavassa taloustilanteessa koneyrittäjien asiakkaiden ja poliittisten päättäjien on tehtävä toimia, joilla lisätään vakautta tulevaisuuden näkyisiin. Vain siten koneyritykset selviävät edessä olevista työvoimahaasteista, kun talouden notkahduksesta taas nousee, vaati Koneyrittäjien liittokokous Savonlinnassa.

Koneyritysten palveluiden kysyntä on vähentynyt niin maarakentamisessa, puunkorjuussa kuin turvetuotannossa. Vaikeiden talousnäköymien keskellä koneyritysten asiakkaat sopeuttavat toimintaansa ja se voi äkkiväärästi toteutettuna olla koneyritysten työvoiman pysyvyyden kannalta tuhoisaa kaikilla näillä aloilla. Asiakkaiden pitää katsoa notkon yli ja mahdollisuuksiensa mukaan pitää palveluiden kysyntä tasaisena, jotta työvoima saadaan pysymään alalla.

Koneyrittäjät vaativat myös päättäjiltä toimia vakaan toimintaympäristön luomiseksi. Poliitikalla voidaan luoda pitkäjänteisyyttä puun, metsien ja turpeen käyttöön sekä rakennetun ympäristön ylläpitoon ja kehittämiseen. Nyt tarvitaan metsäkiistojen sijaan kestävää ja ennakoitava näkömää kotimaisen puun käytölle. Turpeen energiakäyttö ja tuotanto tarvitsevat useamman hallituskauden mittaisen tiekartan huoltovarmuuden turvaamiseksi. Alempiasteisen tieverkon ylläpidolle ja kehittämiselle kaivataan pitkäaikaiset yli hallituskausien ulottuvat linjaukset. Kansallinen yhteisymmärrys palvelisi niin alojen toimijoita ja kuin kaikkia kansalaisiakin.

Koneyritysten toimialat ovat huoltovarmuuskriittisiä perustointoja. Niille hakeutuvien nuorten soisi näkevän alat turvallisina työpaikkoina vuosikymmeniksi eteenpäin.

Seuralaisten ohjelmaan kuului tutustuminen Olavinlinnaan. Kuva: Tiina Rajaniemi

Seuralaiset linnan uumenissa. Kuva: Tiina Rajaniemi

ra ja Heikki Niittylä, Maarakennusvaliokunnan jäsenten henkilökohtaiset varamiehet samassa järjestyksessä: **Tuomas Kontiainen** (uusi), **Timo Boman**, **Jarmo Rautio** ja **Tero Saarikoski**.

Metsävaliokunta vuonna 2024: puheenjohtaja Teemu Tolppa, varapuheenjohtaja Kimmo Kulojärvi ja jäsenet: Hannu Hokkanen, **Teemu Myller**, **Pasi Mikkonen**, **Juha Pihlajaviita**. Metsävaliokunnan jäsenten henkilökohtaiset varamiehet samassa järjestyksessä: **Simo Tiainen**, **Mikko Varis**, **Hannu-Pekka Haverinen** ja **Tarmo Laitinen**.

Vaalivaliokunta vuonna 2024: puheenjohtaja **Marko Nummijärvi** ja jäseninä: **Pasi Kilpeläinen**, **Antti Meriläinen**, **Matti Siikki** ja **Jari Vento**.

TES (Työehtosopimus) on työelämän sääntökirja

Esimerkiksi urheilussa on olemassa lajikohtaisia sääntökirjoja ja niin on myös työelämässä. Työsuhteen ehtoja määritetään monelta taholta, kuten esimerkiksi lainsäädännön ja työsuhteen kautta, mutta työelämän keskeinen sääntökirja on työehtosopimus. Työelämän pelisäännöt on kaikkien osapuolten hyvä tuntee. TES on työntekijäjärjestön ja työnantajan tai työnantajien järjestön välinen sopimus noudatettavista työsuhteen ehdoista. TESsissä sovitaan esimerkiksi alan palkoista, palkankorotuksista ja laissa säädettyä paremmista ehdoista esimerkiksi vuosilomien ja työaikojen osalta. Sovitut palkka- ja muut ehdot ovat aina vähimmäisehtoja, joita ei saa alittaa. TES on sekä työnantajan että työntekijän etu ja mahdollisuus, varsinkin silloin, kun työelämässä kaikki ei suju suunnitelmien mukaan.

ARCTIC
SNOW AND ICE

RUNSA LUMISEEN
MAASTOON

HARVA TELAKENKÄKUVIO,
TUPLAHOKITUS JA 60 MM JATKEET

CLARK TRACKSTM
high performance for maximum work life

Nordic Traction Oy, Loimaa | info@clarktracks.fi | 0207 927 511 | www.clarktracks.fi

Meton sopimusalat ovat toisiinsa verrattuna tänä päivänä erilaisessa tilanteessa kuin aikaisemmin. Metsäteollisuuden sopimusalan yleisistova työehtosopimus päättyi vuoden 2022 lopussa, jonka jälkeen siirryttiin yritys- tai työnantajajyhdistyskohtaisiin työehtosopimuksiin.

Vastuulliset työnantajat ovat solmineet uusia yritys-kohtaisia työehtosopimuksia. Näillä työnantajilla on ollut selkeä visio siitä, että vastuullisuus on yrityksen kilpailuetu. Vastuullinen työnantaja huolehtii hyvästä työilmapiiristä ja työntekijöiden hyvinvoinnista. Metsäalalla käydään tällä hetkellä aitoa kilpailua hyvistä asiantuntijoista ja rekrytointitilanteissa hyvämaineiset yritykset ovat aina etulyöntiasemassa.

Tällä hetkellä Metolla on yli kaksikymmentä uutta yritys- tai työnantajajyhdistyskohtaista työehtosopimusta ja sopimusten piiriin kuuluu suurin osa metsäteollisuuden sopimusallalla työskentelevistä jäsenistämme. Sopimukset ovat yritysten näköiset ja paikallisesti yhdessä luottamusmiesten ja työnantajien kanssa on huomioitu yritysten omat erityispiirteet ja tarpeet. Voimassa oleva työeläinsäädäntö ei neuvotteluissa ole mitenkään estänyt tarkoituksenmukaista paikallista sopimista.

Koneyrittäjät ry ja METO - Metsäalan Asiantuntijat ry allekirjoittivat uuden, la-

jissaan ensimmäisen osapuolten välisen metsäkonealan toimihenkilöitä koskevan työehtosopimuksen toukokuussa. Työehtosopimus on voimassa 10.05.2023 – 30.04.2025 ja takaa tasapuoliset ja ennalta sovitut työehdot sopimuksen piiriin kuuluville metsätoimihenkilöille.

Työehtosopimus neuvoteltiin hyödyntäen aiempia metsäteollisuuden ja metsäkonealan työehtosopimuksia. Lopputuloksena on uudistettu ja nykyaikaistettu sopimus niin henkilöstön kuin metsäkonealankin näkökulmista. Sopimusta kehitetään vuoropuhelussa, jatkuvan neuvottelun periaatteella. Meton kannalta seuraava askel tämän sopimuksen osalta on järjestödemokratiasta huolehtiminen, eli sujuva ja läpinäkyvä yhteisten asioiden hoito sekä varmistus jäsenistön vaikutusmahdollisuuksista ja osallistumisesta päätöksentekoon.

Meton säännöissä mainittu ”Sopimusalojen kokous” kokoontuu vuosittain hallituksen kutsusta käsittelemään työmarkkina-, työllisyys- ym. kysymyksiä sekä metsäpolitiikan asioita. Tämän syksyn kokouksessa käsiteltiin mm. TES-palautteiden tuloksia. Uutena kohderyhmänä Meto selvitti esimerkiksi Koneyrittäjissä olevien jäsentensä mielipidettä saavutetusta sopimuksesta.

Yhteenvetona tuloksista voi sanoa, että eri sopimusryhmien välillä ei ollut mai-

nittavaa eroa ja kaikki metsäasiantuntijat pitivät työehtosopimuksen olemassaoloa erittäin tärkeänä. Myös työsuhteen ehdot saivat hyväksyttävän arvosanan, mutta sovituihin palkkatarkistuksiin oli pettymisiä.

Metsässä tarvitaan monenlaisia osaajia. Osaavat ihmiset ja uusiutuva luonnonvara ovat metsäalan menestystekijät. Metsäsektoriin liittyvät kirjaukset uudessa hallitusohjelmassa ovat hyväksyttävällä tasolla, mutta suunnitellut työelämäheikennykset tulevat olemaan liian rajuja.

METO – Metsäalan Asiantuntijat ry (Meto) on 128-vuotias metsä- ja luonnonvara-alan asiantuntijoiden edunvalvontajärjestö. Jäseniä on noin 5 000 ja Metolaiset toimivat puun osto-, korjuu-, logistiikka, metsäpalvelujen myyntitehtävissä sekä erilaisissa asiantuntija-, esimies- ja johtotehtävissä sekä itsenäisinä yrittäjinä.

STEFAN BORGMAN,
METON PUHEENJOHTAJA

Metsäkoneenkuljettajasta toimihenkilöksi puunkorjuuyritykseen

Työnjohtaja Hannes Kuusisto (vas) ja yrittäjä Juho Hallio (oik)

Hannes Kuusisto työskentelee Metsä Hallio Oy:ssä työnjohtajana. Aiemmin hän työskenteli samassa yrityksessä metsäkoneenkuljettajana.

JUHA SAARIVUORI

Metsä Hallio Oy on Länsi-Suomalainen puunkorjuuyritys, joka on laajentanut toimintaansa määrätietoisesti lähivuosien aikana. Tällä hetkellä yritys työllistää yhteensä 11 korjuuketjua, joista noin puolet on yrityksen omaa kalustoa ja puolet alihankkijoiden kalustoa. Lisäksi yritys toteuttaa maanmuokkauksia, korjaa energiapuuta, rakentaa ja parantaa metsäteitä ja siirtää konekalustoa. Kesäkaudella yritys työllistää parhaimmillaan 35 koneyksikköä. Metsä-Hallio Oy:n pääasiakkaat ovat UPM, Metsä Group ja Westas Group.

Hannes Kuusisto on työskennellyt Metsä Halliolle jo kymmeni-

sen vuotta. Ennen työuraansa Kuusisto opiskeli metsäkoneenkuljettajaksi WinNovan Kullaan toimipisteellä, jonka aikana hän suoritti myös tutkintoon sisältyvät harjoittelut Metsä Halliolle. Valmistumisen jälkeen hän aloitti siellä vakituisena ajokoneenkuljettajana. Ajokonetta hän ajoi noin vuoden, jonka jälkeen hän siirtyi hakkuukoneen puikoihin. Hakkuukonetta hän ajoi noin kahdeksan vuotta. Kun Kuusisto oli työskennellyt koneenkuljettajana lähes kymmenen vuotta, alkoi hänellä muodostua ajatus siitä, että jotain muutakin voisi vielä työuransa aikana tehdä. Kuusisto toi asian ilmi työnantajalleen Juho Halliolle, joka sitten tarjosi mahdollisuutta ryhtyä

työnjohtajaksi. Keväällä 2023 Kuusisto siirtyi konehommista toimihenkilöksi.

Toimihenkilötyö puunkorjuuyrityksessä

Puunkorjuuyrityksessä työskentelevän toimihenkilön toimenkuva on erittäin laaja ja monipuolinen. Kuusisto vastaa tiivistetysti Metsä Groupin hakkuiden ohjauksesta, energiapuunkorjuusta sekä maanmuokkauksista. Tämä tarkoittaa noin viiden koneketjun ohjausta. Lisäksi kesäaikana ohjattavana on myös energiapuun korjuukalustoa sekä maanmuokkauksia. Valtaosa työnkuvasta on toimistotyötä, mutta maastossakin saa käydä tasaisin väliajoin. Yksi toimihenkilön tärkeimmistä tehtävistä on yhteistyö metsänomistajien ja metsäasiantuntijoiden kanssa.

– Korjuun suunnittelu lähtee siitä, että teen ns. kuukausisuunnitelman, johon kerätään sellaisia leimikoita varannosta, joilla saadaan haluttu puumäärä toteutumaan. Usein varannossa on kuitenkin myös jonkin verran sellai-

sia leimikoita, jotka eivät ole täysin korjuuvalmiita. Sitten pitää lähteä metsäasiantuntijoilta tiedustelemaan, että millä aikataululla leimikko saadaan korjuuvalmiiksi. Ja samalla pyritään kyselemään tietoa leimikoista, mitä ei välttämättä lue korjuuohjeella. Esimerkiksi jos on joku ehdoton syy, että jotain tiettyä leimikkoa ei saadaakaan tehtyä halutulla aikataululla. Sitten muokataan suunnitelmaa metsäasiantuntijoiden kommenttien mukaan. Noin 70 prosenttia työajasta on toimistotyötä, mutta sitten on erilaisia työmaakohteita, missä on jotain erikoista ja täytyy käydä katsomassa, että mitä jollekin asialle tehdään. Eli periaatteessa ratkaisemassa ongelmia. Ja monesti pitää vielä käydä joitain työmaita katsomassa jälkikäteen, kertoo Kuusisto.

Metsä Hallio suorittaa myös leimikoiden maastosuunnittelua osalle työmaistaan, mutta osa asiakastahoista suorittaa leimikoiden maastosuunnittelun itse. Oman suunnittelun etuna on se, että leimikoiden haasteet ja ongelmat tulevat tietoon jo hyvissä ajoin en-

nen koneiden paikalle viemistä. Jos asiakastaho suorittaa maastosuunnittelun, saattavat jotkut ongelmakohdat tulla yrittäjän tietoon vasta, kun kone on viety työmaalle. Yleisimmät syyt, jotka aiheuttavat toimenpiteitä työnjohdolta, ovat leimikon raivaus, rajojen nauhaus ja puiden varastointi. Eli korjuun suunnittelussa ei ole otettu näitä asioita tarpeeksi huomioon, ja ne aiheuttavat ongelmia korjuun toteutuksessa. Toimihenkilön työnkuva voi vaihdella paljonkin riippuen siitä, suorittaako asiakastaho itse maastosuunnittelun, vai tekeekö yrittäjän toimihenkilö myös sitä.

– Jo ennen korjuun aloittamista yritämme kartalta tai työohjeesta poimia mahdollisia ongelmia leimikoissa. Jos ongelmaa ei havaita etukäteen, vaan ongelma selviää vasta koneenkuljettajalle työmaalla, niin käytännössä kuljettaja soittaa ensimmäisenä minulle ja sitten minä alan soittamaan eri taholle asian ratkaisemiseksi. Joskus ratkaisun löytäminen onnistuu puhelimitse, mutta joskus tilannetta ei saada ratkottua puhelimitse, vaan pitää itse lähteä työmaalle katsomaan tilannetta, kertoo Kuusisto.

Työ on vapaata ja monipuolista

Toimihenkilönä työskentely puunkorjuuyrityksessä eroaa melko paljonkin perinteisestä metsäasiantuntijan työstä isossa organisaatiossa. Pienessä yrityksessä pääset suoraan asioimaan yrityksen johdon kanssa. Halutessaan työnkuva voi olla hyvinkin laaja, ja voit päästä esimerkiksi avustamaan yrittäjää yrityksen johtamiseen liittyvissä asioissa. Mahdollisuuksia löytyy puunkorjuuyrityksestä paljon. Työedut ovat myös kohdillaan. Maastokäynneillä käydään yrityksen autolla, eikä omaa autoa tarvita työtehtävissä.

– Työn yksi parhaita puolia on työn vapaus. Saa vapaasti suunnitella oman päivänsä. Ei tarvitse joka aamu olla toimistolla kahdeksalta valmiina tietokoneen ääressä. Pääasia on, että koneilla on töitä ja operaatiot pyörivät, sanoo Kuusisto.

Työnjohdossa hiljaisempi aika on silloin, kun kelit ovat hyvät ja töitä riittää kaikille koneille. Kiireisempää on taas silloin, kun kelit ovat huonot ja toteutuskelpoisia leimikoita on vähän. Silloin toimihenkilö joutuu tekemään paljon töitä, jotta kaikki koneet saadaan pidettyä töissä. Hiljaisempina aikoina on mahdollisuus tehdä melkein mitä vain.

– Jos joku työpäivä on hiljaisempi eikä ole oikein mitään akuut-

tia tekemistä tietokoneella, niin voin vaikka hypätä lavettiin ja käydä siirtämässä jonkun koneen seuraavalle työmaalle. Tai sitten hakea jotain varaosia tai auttaa korjaamon puolella. Työ ei todellakaan ole vain tietokoneella tekemistä, sanoo Kuusisto.

Yrittäjä arvostaa käytännön kokemusta toimihenkilöllä

Metsä Hallio Oy:n toisen yrittäjän Juho Hallion mukaan yksi suurimmista syistä Kuusiston palkkaamiseksi toimihenkilöksi oli vahva käytännön kokemus. Hakkuukoneenkuljettajan taustalla tietää hyvin, että millä kelillä voi mihinkin kohteeseen mennä tai mikä konemalli soveltuu millekin hakkuutavalle.

– Valitettavan usein koulutetuillaakaan metsäasiantuntijoilla ei ole kovinkaan hyvä käsitys puunkorjuun näkökulmasta tärkeistä asioista. Koulusta ei saa konkretiaa ja käytännön osaamista puunkorjuuseen. Hannes on ajanut kalustoa laajalla kädellä ja hän tietää millaiset olosuhteet missäkin kohteella vaaditaan, kertoo Hallio.

Monesti yhtiöiden metsäasiantuntijat tukeutuvat korjuuyrityksen tietämykseen leimikoiden käytännön asioiden suunnittelussa. Varsinkin silloin työnjohtajan käytännön kokemus on eduksi. Metsä Hallio toteuttaa asiakkailleen myös metsäteiden rakennusta ja peruskorjauksia. Pienillä teoilla voidaan saavuttaa suuriakin etuja. Esimerkiksi vähäisellä tien sorastuksella voidaan saada talvikelpoisesta leimikosta kesäkorjuukelpoinen.

– Metsäasiantuntija ei välttämättä aina osaa määrittää, mistä koneella voi ajaa, mistä lavetilla voi ajaa tai missä puuauton pystyy kääntämään. Olen monesti sanonut, että kysykää vain neuvoa minulta ja voidaan vaikka lähteä yhdessäkin katsomaan leimikkoa, sanoo Kuusisto.

Metsä-Hallio Oy:llä on ilmennyt tarve myös toiselle toimihenkilölle ja uuden henkilön haku avattiin lokakuussa. Myös häneltä toivotaan kokonaisvaltaista tietämystä puunkorjuusta ja käytännön kokemusta puunkorjuutyöstä.

Metsä Hallion ajoneuvot ovat teipattu tyylikkästä yrityksen teemaan

Yrittäjäläheiset Matias Hallio (vas) ja Juho Hallio (oik)

Metsä Hallio Oy:n toimitilat sijaitsevat Raumalla

SaSuCo Oy:n yrittäjät Joonas Suomalainen (vas) ja Markus Santikko (oik)

SaSuCo Oy – Ponsse sopimushuolto Satakunnassa

Satakunnan ainoa Ponsse huoltopiste pitää toimipaikkaansa Nakkilassa. Yrittäjät Markus Santikko ja Joonas Suomalainen aloittivat Ponssin koneiden huoltamisen vuonna 2019.

JUHA SAARIVUORI

Satakunnan ainoa Ponsse huoltopiste pitää toimipaikkaansa Nakkilassa. Yrittäjät **Markus Santikko** ja **Joonas Suomalainen** aloittivat Ponssin koneiden huoltamisen vuonna 2019.

Toinen yrittäjä Markus Santikko on kuitenkin työskennellyt metsäkoneiden parissa jo pitkään. Hän teki pitkän uran asentajana Metsäkonehuolto Kähkösellä ennen kuin perusti oman yrityksen. Oman yrityksen alkutaipaleella Santikko teki lähinnä ilmastointihuoltoja, pieniä sähkötoimia ja ilmalämpöpumppujen asennuksia. Paikalliset koneyritykset kuitenkin kaipaivat alueelle omaa Ponsse huoltoa, ja sana pätevistä huoltoyrittäjistä alkoi kuulua myös Viemällä saakka. Santikko oli toiminut yrittäjänä noin vuoden, kun Ponsselta soitettiin ja kyseltiin kiinnostusta lähteä huoltoyrittäjäksi Ponsselle.

– Sanoin, että kyllähän tuo kiinnostaa ja siitä keskustelut alkoivat. Päätin kuitenkin heti, että yksin en lähde hommaa teke-

mään. Menin sitten kaverini Joonas Suomalaisen luo ja kysyin, että jos tällainen mahdollisuus tulee, niin lähdetkö mukaan. Joonas lupasi lähteä. Sitten mentiin Ponssin kanssa sopimuspyytään ja allekirjoitettiin sopimus uudesta sopimushuollosta, kertoo Santikko.

Kokonaisvaltaista palvelua asiakkaille

Toisen yrittäjän Joonas Suomalaisen tausta on enemmän maarakennusallalla, mutta traktoreiden ja kaivinkoneiden korjaus ei paljoa poikkea metsäkoneista. Sopimuksen ehtona oli myös, että tuoreet yrittäjät saavat hankittua kunnolliset korjaamotilat. Tarkoituksena oli alusta alkaen pystyä tarjoamaan asiakkaille kaikki palvelut saman katon alta. Sopiva halli löydettiin Nakkilasta, mutta rahoituksen saaminen tuotti tuoreille yrittäjille hankaluuksia. Rahoitus lopulta järjestyi ja toimitilojen hankintaa rahoitettiin muun

muassa ELY-keskuksen toimesta Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta.

– Tästä löytyi halli, jossa oli hyvät tilat ja useampikin katonnosturi valmiina. Ruvettiin sitten hankkimaan varusteita, varaosavaraa ja muuta vastaavaa, ja maaliskuussa 2019 tuli ensimmäinen kone sisään. Ja siitä tämä sitten on lähtenyt, sanoo Santikko.

Koneiden huollot ja korjaukset pyritään yleensä tekemään hallilla. Korjaukset katsotaan toki aina tilanteen mukaan. Pienet viat voidaan käydä korjaamassa huoltoautolla maastossa. Ja jos kone hajoaa metsään, niin toki sitä on lähdettävä sieltä pelastamaan. Parhaimman ja tehokkaimman palvelun saa kuitenkin korjaamolta. SaSuCo:n huoltohallin vahvuutena on erittäin hyvä katonostinvarustus.

– Olemme koittaneet vahvistaa asiakkaille, että parhaimman ja tehokkaimman palvelun saa korjaamolta. Täällä meillä on hyvä varaosavarasto, kaikki laitteet ja työkalut, koneistusvälineet ja paljon muuta. Hyvä kat-

tonostinvarustus on ollut vahvuutenamme täällä. Saamme turvallisesti koneet katkaistua, saamme isot komponentit liikkumaan, saamme nosturit irrotettua, saamme tehtyä periaatteessa mitä vain. Turvallisesta nostosta se ei ainakaan jää kiinni. Se on ehdottoman tärkeää työntekijöiden kannalta, että työ pysyy turvallisena.

Kattava varaosavarasto minimoi koneiden seisonta-ajan

Tuoreessa yrityksessä on panostettu varaosavarastoon. Myös Ponsse on panostanut sopimushuollon varaosalogistiikkaan, jotta tarvittavat osat saadaan nopeasti korjaamolle. SaSuCo myy toimitusmyyntinä myös metsäkoneiden varusteita, kuten teloja ja ketjuja asiakkailleen.

– Meillä on Ponssin mittapuulla varsin hyvä varaosavarasto tällä hetkellä. Meillä on pääasialliset huolto-osat, ja sitten meillä on aika pitkälti ne osat, mitkä pystyvät koneen pysäyttämään. Hajoamisesta johtuva seisonta-aika pyritään saamaan asiakkailta mahdollisimman lyhyeksi sillä, että tärkeimmät komponentit löytyvät hyllystä. Ja jos jokin osaa ei löydy suoraan hyllystä, niin se saadaan nopeasti Ponssin keskusvarastolta meille. Jos virka-aikana tilataan, niin osa saapuu seuraavana aamuna seitsemältä tänne, kertoo Santikko.

Synkkä markkinatilanne ei näy vielä huollossa

Vuonna 2022 ja vielä alkuvuonna 2023 metsäteollisuudella meni lujaa ja koneyrityksillä oli töitä enemmän kuin tarpeeksi. Nyt kuitenkin syksy toi mukanaan epävarman markkinatilanteen, ja toimitusmäärät ovat laskeutuneet monella yrittäjällä. Työtilanne vaihtelee yrittäjien välillä, mutta huollossa työmäärän lasku ei ainakaan vielä ole realisoitunut.

– Normaalisti syksy on tosi hiljainen. Kun kelirikko iskee, niin kaikki hidastavat. Yleensä tässä kohtaa syksyä on jo siivoiltu hallia ja vähän käyty jeesailemassa niitä yrittäjiä, joilla kelirikkoilemikoita on ollut. Mutta tänä syksynä tuntuu tilanne olevan toinen. Vielä lokakuun puolella välissä kaikki tuntuivat olevan töissä. Pelottavat ajat ovat käsillä, siitä ei pääse mihinkään, mutta pahin ei vielä ainakaan ole iskenyt, kertoo Santikko.

Asentajapula vaivaa

Toiminnan alussa yrityksellä ei ollut työntekijöitä, vaan yrittäjät hoitivat kaiken itse. Ensimmäinen asentaja palkattiin taloon vuoden 2020 loppupuolella.

– Meillä oli huoltoauto ja hallissa kaksi konepaikkaa. Aika nopeasti huomattiin, että emme pysyneet enää kahdestaan hommissa mukana. Resurssit kerta kaikkiaan loppuivat kesken, sanoo Santikko.

Ponssin koneiden määrä on ollut koko ajan kasvussa SaSuCo:n toiminta-alueella. Valtaosa uusista koneista myydään huoltosopimuksella, eli työmäärä lisääntyy jatkuvasti. Siitä syystä myös SaSuCo:lla olisi tarve palkata lisää työvoimaa, mikäli vain sopiva kaveri löytyisi. Asentajapula vaivaa koko työ-konealaa ja päteviä asentajia ei tahdo löytyä.

– Niin sanotun valmiin kaverin löytäminen voi olla todella vaikeaa. Jos uuden asenta-

SaSuCo Oy:n toimitilat sijaitsevat Nakkilassa.

Parhaimman ja tehokkaimman palvelun saa korjaamolta, mistä löytyy laaja valikoima varaosia ja kaikki tarvittavat työkalut.

jan haluaa, niin todennäköisesti hänet on koulutettava tehtävään itse, sanoo Santikko.

Anturitekniikka vähentänyt isojen vaurioiden määrää koneissa

Anturien määrä on lisääntynyt myös metsäkoneissa, mikä aiheuttaa osin lisätöitä, mutta tuo myös etuja. Niiden ansioista kone pystyy tietyissä tilanteissa varoittamaan kuljettajaa jo ennen, kuin kone hajoaa. Esimerkiksi jos hydraulikkaöljyn seassa on metallia, niin osaa metsäkone kertoa siitäkin kuljettajalle, ja niin saatetaan välttää suurikin vaurio.

– Nykypäivän koneet varoittavat itsestään paljon aikaisemmin, kuin ennen. Ennen ne vain hajosivat. Ennen ei ollut anturitekniikkaa, ei ollut mitään mikä varoittaisi, että esimerkiksi paineet hävisivät jostain. Nykyään kone osaa sanoa jo etukäteen, että nyt on jokin vika ja on syytä lähteä korjaamolle. Anturitekniikka saattaa antaa enemmän hälytyksiä, mutta isojen vaurioiden määrä on vähentynyt huomattavasti, kertoo Santikko.

Uusi Case 180E energiapuun raivauksessa

TAPIO HIRVIKOSKI

Kontomän Oy hankki uuden Case 180E kaivukoneen menneenä kesänä. Päättyö on turpeen nosto omalta suolta. Lisähommana ja talviaikaan energiapuun korjuu on tullut vähitellen yrityksen toimintaan mukaan.

Kontomän Oy:n uusi Case 180E on pääsääntöisesti turvetyömaalla, mutta lisätöitä ja etenkin talviajan työmaita on saatu energiapuun korjuusta.

Kontomän Oy:n toimitusjohtaja Jukka Hietaoja on tyytyväinen uuteen koneeseen. Tehoa on riittävästi ja uudistunut ohjaamo tuo mukavuutta uusine nojatuoleineen. Koneessa on myös kolme kameraa, joiden avulla on helppo seurata koneen ympäristöä.

Jukka Hietaoja on kehittänyt ja rakentanut vankkurisovitukseen koneeseen. Helpposti asennettava vetoaisa on kiinni tapilla keskeltä ja sivut tukeutuvat telarunkoihin pulttipuristeisilla kiinnikkeillä. Hitsauksia ei kiinnityksessä ole.

Axer 650 HD energiakourussa on giljotiinikatkaisu ja keräävät käpälät. Kouralla menee hyvin noin kolmekymmentä senttinen puu, kertoi Jukka Hietaoja.

Puomin päällä on Axer 650 HD keräävä energiakoura. Kiinnityksen välissä on Marttiin MT26 kallistin ja MR26 kääntäjä. Pikakiinnitteisenä energiakouran saa nopeasti vaihdettua kuormauskouraan.

Kontomän Oy:n toimitusjohtaja Jukka Hietaoja työskentelee omalla turvesuolla kesäkaudet ja ylläpitää lupaehtojen mukaisia toimia suolla. Hietaojan kotipaikka on Kankaanpäässä ja Pohjois-Satakunta on vahvaa vanhaa turvealuetta. Myös mätästyksiä tehdään jonkin verran ja muita kaivuutöitä, kertoi Hietaoja.

Hietaoja kritisoi voimakkaasti turpeen alasajon yhteydessä olutta menettelyä oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) varojen myöntämisessä ja kohdentamisessa. Rahastosta ei ole koneyrityksille tullut apuja. Rahat ovat valuneet muualle kuin turveyrittäjille, harmitteli Hietaoja.

Uusi Case 180E

Tracwest Oy Rentti toimitti alkukesällä tela-alustaisen Case 180E kaivukoneen Kontomän Oy:n Jukka Hietaojalle. Koneen paino on 18,5 tonnia ja moottorissa on tehoa 115 hevosvoimaa. Moottorin iskutilavuus on 4,5 litraa.

Koneessa on uusi ohjaamo, jossa on muun muassa iso selkeä näyttö. Ohjaamon melutaso on vain 69 desibeliä. Koneessa on myös kolme kameraa, yksi takana ja kaksi sivuilla. Hietaoja pitää kameroita erittäin hyvänä varusteena, niihin tottui nopeasti ja nyt kamerakuvaa tulee jo vilkaistua automaattisesti vähän väliä.

Koneessa on myös polttoainetta säästävä automaattinen sammutusjärjestelmä. Kun kone on muuttanut minuitin tyhjäkäynnillä, niin se sammuttaa itsensä. Kone sammuu silloin oikealla tavalla, koneen järjestelmät sammuvat oikeassa järjestyksessä. Jos itse sammutaisi koneen ja käynnistäisi uudelleen, niin käynnistystoimet saattaisivat kestää kauemmin, koska kone saattaa hakea ja käynnistellä itseään pakotetun sammuttamisen jälkeen pidempään, kertoi Hietaoja.

Turvetuotantoa ja energiapuuta

Hietaoja saa päätoimeentulonsa edelleen turvetuotannosta. Energiapuunkorjuu on tullut vähitellen oheen. Energiapuun korjuuseen ja muuhunkin koneyritystoimintaan on Hietaoja kehittänyt omia lisälaitteita, varusteita ja menetelmiä. Hyvänä esimerkkinä on kaivukoneen perään asennettava maastokelpoinen vankkurimallinen perävaunu energiariisujen keräämiseen.

Hietaoja tekee erilaisia energiapuukohteita, esimerkiksi taajama-alueilla, pellon reunoihin, turvesoil-la tai muilla raivausalueilla. Joskus asiakas haluaa puut itselleen, jol-

loin Hietaoja jättää puut työmaalle kasoille tai kerää ne yhteen kasaan asiakkaan toiveiden mukaan.

Aiempaa isompi kone

Aiempi kone on ollut New Holland Kobelco 175 pidennetyllä alavaunulla. Kone jäi edelleenkin yrityksen kalustoon. Siinä on ollut Axer energiakoura, mutta nyt uudessa koneessa on Axer 650 HD energiakoura, jossa on lisänä keräävät käpälät.

Peruskoneeksi valikoitui uusi Case 180E tela-alustainen kaivukone. Välttämään tarpeeseen Hietaoja katsoi alkuun pienempää mallia, mutta päätyi sitten tähän järeämpään.

Case 180E koneessa on aiempaa konetta enemmän voimaa, moottori on nyt 4,5-litrainen ja tehoa on 115 hevosvoimaa. Uusi kone jak-saa mennä hyvin ja hydrauliittuotto riittää turvetyömaiden lisäksi myös energiapuunkorjuussa ja mätästyksillä, kertoi Hietaoja.

Hietaoja on kehittänyt perävaunuratkaisua kaivukoneeseen energiapuun keräämiseksi. Meneillään on kolmas kehitysversio. Vankkurimallinen perävaunu on tehty kuorma-auton perävaunusta, johon on vaihdettu isot erikoiskestävät maastorenkaat ja kuormatilaan on asennettu karikat. Karikat käännetään kapeaan muotoon maantietä varten ja leveään muotoon työmaalla. Perävaunua siirretään työmaalta toiselle traktorilla. Perävaunussa on takana kaksi akselia ja edessä yksi akselin mukana kääntyvä akseli.

Vankkureissa on myös kätevä yksityiskohta. Etuosassa on nostokahva, josta saa kouralla helposti kiinni. Kahvasta nostettaessa etuosaa eli etupyörät nousevat ilmaan ja kaivukoneen puomilla voidaan siirtää vaunun etuosaa sivuille käännösten jyrkentämiseksi tai oikaisemiseksi.

Tracwestin toimitusjohtaja Juha Leivo pitää erittäin tärkeänä, että kaivukoneille saadaan enemmän työmahdollisuuksia myös talviajalle. On hienoa, että nähdään kaivukoneen monipuolisuus erilaisissa konetöissä. Tästä erinomainen esimerkki on Hietaojan varustama kone.

Juha Leivo on myös konekaupan ohella koneyrittäjä. Koneyrittäminen on ollut palaturpeen nostoa omalta suolta. Leivo ja Hietaoja ovat ajaneet turveasiasa Koneyrittäjien kautta, jäseniä kun molemmat ovat. Turveasiasa on ajettu myös Honkajoen Yrittäjien ja sitä kautta Satakunnan Yrittäjien sekä muidenkin kanavien kautta. Turve on tärkeä huoltovarmuuden näkökulmasta, mutta myös muihin tarkoituksiin turvetta tarvitaan. Leivo ja Hietaoja kuuluvat myös Honkajoen yrittäjien hallitukseen.

Juha Leivo kertoi, että Caselta on tulossa Suomeen loppusyksyllä myös uusi Case 180E korkealla metsäalustalla.

Puut on hyvä katkaista ylhäältä puolivälistä ensin ja sitten vasta juuresta. Puusta tulee sopivan mittaisia kuljetusta varten. Keräävien käpälän avulla on helppo kerätä useampi puu mukaan samalla kerralla.

Vasemmalla koneen toimittanut Juha Leivo Tracwest Oy Rentistä pitää erityisen tärkeänä nähdä kaivukoneen monipuolisuus erilaisissa töissä. Oikealla on tyytyväinen koneen omistaja Kontomän Oy:n Jukka Hietaoja.

Pikaliittimellä energiakouran vaihto kuormauskouraan sujuu nopeasti samoin kuin perävaunuvankkurien kiinnitys kaivukoneeseen.

Yhdistelmä liikkuu erittäin ketterästi osaavissa käsissä. Tiukoissa käännöksissä voidaan ottaa vankkureissa olevasta nostolenkistä kouralla kiinni ja nostaa ja siirtää vaunun etuosaa sivuun, linkkuun tai linkusta pois.

Turvesuosta pajupeltoa

Tuotannosta poistuvat turvesuot tarjoavat hyvän kasvupohjan nopeasti kasvavalle pajulle. Energiakasvina se ei ole niinkään varteenotettava kuin hiilensitojana ja erilaisina, huippuunsa kehitettyinä biotuotteina.

Plumpunnevalle istutettu vajaan kahdeksan hehtaarin pajupelto on hyvä kasvualusta hybridipajulle, joka kasvaa muutamassa vuodessa ranteenvahvuiseksi, ellei sitä korjata suositellulla 3–5 vuoden väillä.

Nopeakasvuisen pajun laajamittaista viljelyä on Suomessa tutkittu jo 1980-luvulta lähtien, mutta se ei ole koskaan saanut kunnolla tuulta alleen – ei edes punosmateriaalina. Nyt mielenkiinto pajua kohtaan on herännyt uudelleen, kun tutkimus on tuonut kasville muitakin pitkälle vietyjä käyttökohteita kuin pelkkä energiantuotanto vajaan tuottoisilla mailla.

Pajunkasvatukseen on varattu koealoja eri puolille Suomea. Suurin osa niistä on Etelä-Pohjanmaalla, jossa sitä vetää Seinäjoen ammattikorkeakoulu SeAMK osana maa- ja metsätalousministeriön koordinoimaa ja rahoittamaa Nappaa hiilestä kiinni -ohjelman kehittämishanketta.

Eräs uusimmista tutkimuskohteista on Teuvan Äystön kylällä sijaitsevalle Plumpunnevan turvesuolla, josta enimmänsä osan omistaa turveyrittäjänä ja hereford-lihakarjan kasvattajana tunnettu **Jussi Harju**. Hän aloitti energiaturpeen noston 1990-luvulla aluksi omalle maatilalle ja myöhemmin myös kaupalliseen käyttöön. Nyt nostolupa on voimassa muutamaksi vuodeksi noin kuudelle hehtaarille, osasta on tehty riistapeltoa ja pieni osa hyvin kantavaa peltoa, johon on istutettu pajua 7,6 hehtaarin alalle vuoden 2021 heinäkuussa.

Istutustyöt toteutti **Markku Suutari** metsäpalveluita tarjoavasta kouvolaalaisesta Carbons Finland Oy:stä, joka on erikoistunut biohiilen tuotteen tuotukseen kasvualustoissa sekä kasvustojen elvyttämiseen että suoto- ja valumavesien käsittelyyn.

Istutuksessa käytettiin Tanskasta tuotua Gudrun-hybridilajiketta. Työ tehtiin tanskalaisvalmisteisella Egedal-istutuskoneella, joka leikkaa tuoreista pajunversoista noin 20 cm pituisia pätkiä ja iskee ne maahan neljä riviä kerrallaan vajaan vaaksan syvyyteen. Istutuksessa maahan painettiin 10 000 kpl istukasta hehtaaria kohti. Istutus tehtiin samaan aikaan kuin Kauhajolle ja Riippiin Jurvaan tehdyille koealoille.

Huomio maaperään

Vaikka paju tunnetaan vaatimattomana kasvina, joka viihtyy lähes kaikkialla paitsi kuivilla mailla, niin tuottoisaksi sen saa vasta perustamalla pellot hyvin ja huolehtimalla niiden vesitaloudesta. Jussi Harju käytti tähän runsaasti aikaa kaivamalla sarkaojat auki ja tasaamalla maat sekä keräämällä kivet ja kannot.

– Humusta levitettiin 25 tonnia hehtaarille. Se oli puolimärkää kasvihuoneelta tuotua valmista kompostia, jonka kosteus oli noin 50–60 prosenttia. Viimeistelynä pellon pinta kultivoitiin ja sitten istutettiin pajut.

Jussi Harju ei ole vielä päättänyt, mitä hän pajusadolle tekee. Toistaiseksi hän odottelee hiilikompensaatiota energiätuen oheen.

Luonnonvarakeskus Luken ohjeiden mukaan pajuja varten suopohjat on hyvä kalkkita 10–20 tn/ha tai levittää happamuudeltaan pH 6,2 olevaa kompostia, koska pajut eivät viihdy happamassa.

Paksuturpeille soille Luken lannoitus suositus on 4–5 tonnia puutuhkaa hehtaarille ja ohutturpeille 2–4 tonnia hehtaarille. Tätä ajatellen Jussi Harju on varannut suon laitaa isot läjät puutuhkaa, joka levitetään kasvustoon ensi talvena.

Pelto on hyvin kantavaa, koska ojitusten toimivuudesta on pidetty hyvää huolta ja alla on hyvin suotava vankka hiekkapohja. Ohuessa turve-humus-kerroksessa vesi ei lillu eikä pellon pinta juurikaan painu saappaan alla, mutta eipä ole juuri rikkakasvejakaan. Kasvupaikkana Plumpunneva on pajullekin suotuisa, sillä se on suojaista ja talvella lumikerros on paksu toisin kuin alavilla rannikon mailla.

– Ensimmäisenä keväänä silti tuntui, että kaikki pajut kuolevat ennen juhannusta. Sitten kasvusto yllättäen virkosi, Jussi Harju myöntää. Hirvet ovat napostelleet kasvustoa tehokkaasti, sillä lähes kaikki latvukset on syöty. Se ei kuitenkaan näytä haittaavan, sillä paju kasvaa nopeasti ja toisaalta lähtee nopeasti vesomaan uusia haaroja, kun sato korjataan 3–5 vuoden välein.

Jussi Harju arvelee pajupeltonsa hehtaarikustannusten nousevan noin 3500–5000 euron tuntumaan hehtaarilta. Pelkästään istutustyö maksoi 2000 euroa hehtaaria kohti. Suurin yllätys siinä oli pajujen hinta, olisikin hyvä verrata kotimaisia lajikkeita tanskalaiseen hybridiin.

Pajupellon vieressä on runsaan kymmenen vuotta sitten istutettu koivikko, jossa kasvaa nyt kahden hehtaarin alalla tiheä rauduskoivikko ja muutama visakoivu. Runkopaksuus yltää hyvin jo yli viiden sentin tuntumaan. Koivikon omistaa **Jorma Tarkka**, joka seuraa mielenkiinnolla pajukasvuston kehitystä – hänen koivikostaan kun hirvet siirtyivät sinne.

Satotaso hyvä

Pajun vuotuisen satotason arvioidaan nousevan jopa 6–9 tonniin kuiva-ainetta vuodessa kasvupaikasta ja hoitomenetelmistä riippuen. Turvetuotantoalueilla se voi olla noin 0,2–9,3 tonnia hehtaarille vuodessa, mutta tässä täytyy pitää mielessä, että hoidettu viljelmä vaatii lannoitusta. Hyvällä hoidolla pajuviljelmä säilyy tuottoisana jopa 20–25 vuotta.

VESA JÄÄSKELÄINEN

Jussi Harju ei ole vielä päättänyt, mihin hän pajusatonsa tulee käyttämään. Toistaiseksi hän tyytyy energiätukeen, mutta odottaa mielenkiinnolla hyviä hiilikompensaatiotarjouksia, kuten hän asian ilmaisee.

– Energiapuuksi se ei sellaisenaan sovi, vaikka nelimetrisiksi äkkiä kivunnut pajupelto olisikin suhteellisen vaivaton käsitellä keräävällä joukkokäsittelykouralla, mutta toisaalta rankojen käsittely, kuivatus ja haketus ei oikein kuulosta hyvältä ratkaisulta. Ehkä biokaasun tuotantoon se sopisi tuorehakkeena hyvin, hän puntaroi.

Nykyinen tutkimus on tuonut pajulle lukemattomia muita käyttökohteita, sillä pajusta saa huokoista biohiiltä kasvualustojen parantamiseen sekä erilaisia biomassoja lääketieteellisyydestä vesien puhdistamiseen luontaisin menetelmin.

Pajuhankkeen projektivastaavana SeAMKissa on toiminut MMT **Risto Lauhanen**. Lisäksi FT **Kari Laasasenaho**, YTM **Anu Palomäki** sekä edesmennyt MMM **Iida Viholainen** ovat olleet mukana hankkeessa. Yrityksistä ovat mukana olleet Harjun Turve Oy, Suupohjan Kuljetus Oy ja Kauhanummi Oy. Hanketta on johtanut professori Ari Pappinen Itä-Suomen yliopistossa.

Naapuripellon koivikolle istuttanut Jorma Tarkka sanoo, että hirvet siirtyivät koivujen kasvaessa nopeasti pajukkoon. Latvukset on napsittu liki kaikki.

Tanskalaiselta Egedal-istutuskoneelta kului kaksi päivää nakutelllessaan maahan 20 000 pistokasta.

Kasvualustamateriaalien kulutus 2017 ja ennuste vuodelle 2050

	2017	2050	Muutos %
	milj.m³/vuosi	milj.m³/vuosi	
Turve	40	80	200%
Kookoskuori	11	46	418%
Puukuitu	3	30	1000%
Kuori	2	10	500%
Komposti	1	5	500%
Perliitti	1,5	10	667%
Kivivilla	0,9	4	444%
Paikalla tehtävät kasvualustat	8	33	412%
Uudet materiaalit		65	
Yhteensä	67	283	420%

lähde: https://www.acthort.org/members/showpdf?booknrnr=1305_46

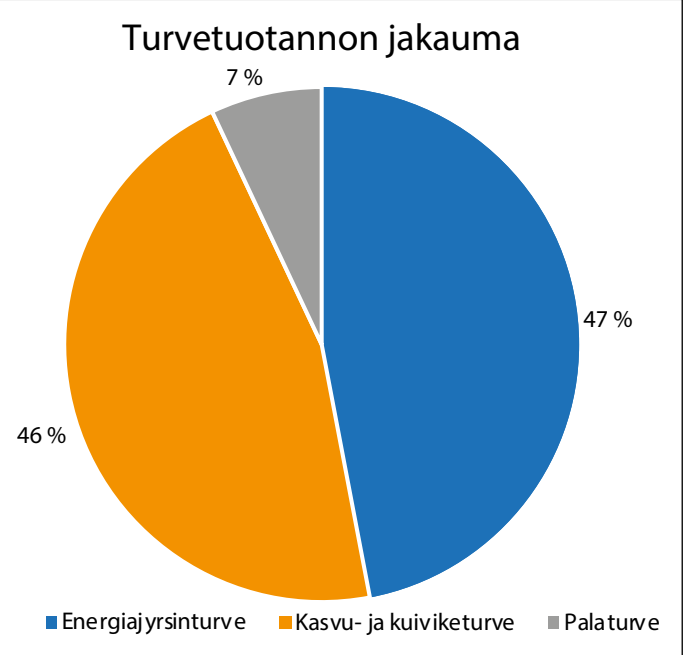
Kasvuturpeen globaalit markkinat kasvavat, kun kasvualustamateriaalien tarpeen ennustetaan viisinkertaistuvan vuoteen 2050 mennessä. Hollantilaisen Wageningenin yliopiston arvion mukaan on vaikea nähdä muiden kasvualustamateriaalien volyymin riittävän turpeen korvaamiseen tulevana vuosikymmeninä. Vuonna 2020 EU:ssa käytettiin noin 30 Mm3 eri kasvualustamateriaaleja, josta 90% oli turvetta.

Kasvu- ja kuiviketurpeella strategisen tärkeä rooli

Petteri Orpon hallitusohjelma tunnistaa kasvu- ja kuiviketurpeiden tärkeyden mainitessaan ne ”strategisesti tärkeinä raaka-aineina”. Käytännön toimet kuitenkin puuttuvat, jotta niiden asema olisi turvattu Euroopan soisimmassa ja turvevaroiltaan edelleen kasvavassa maassa. Näkymiä turpeelle tuleekin tiirailla laajemmin Suomen ulkopuolelle ja hylätä ajatus, että kasvu- ja ympäristöturve olisi vain energiaturvetuotannon ”sivutuote”. Globaalisti ruoantuotannon kasvamateriaalien tarve kasvaa moninkertaiseksi ja turpeenkin osalta kaksinkertaiseksi.

Käyttötarkoitukseensa sopiva, laadukas kuivike mahdollistaa terveellisen, kotimaisen ruoan tuotannon. Suomessa kuiviketurve säilyy kriittisenä tuotantontekijänä erityisesti antibioottivapaassa broilertuotannossa ja muillakin kotieläintuotantosuunnilla.

Päästöoikeuden korkean hinnan ajama jyrsinpolttoturpeen käytön väheneminen on ollut rajua. Tämä on vaikuttanut uusien turvetuotantoalueiden luvituksen loppumiseen ja ympäristöturpeiden tuotantoedellytysten heikkenemiseen. Kun uusia tuotantoalueita ei luviteta, ei myöskään ole tarjolla pintaturpeita, joista ympäristöturpeita voisi tuottaa. Vain harvoissa tapauksissa on kannattavaa tuottaa pelkkää pintarahkaa eli kasvu- ja kuiviketurvetta ja olla menemättä syvemmälle maatuonempiin turvekerroksiin, jotka on tähän saakka voitu tuottaa energiaksi. Markkinakehitys on johtanut siihen, että lähes puolet Suomessa tuotetusta kaupallisesta turpeesta on jo muuta kuin energiaturvetta. Nykyisellä tuotantomäärällä kasvu- ja ympäristöturvetta voitaisiin

Turvetuotannon (6,6 milj. m³) jakautuminen jyrsinpolttoturpeen, palaturpeen ja kasvu- & kuiviketurpeiden välillä vuonna 2022

tuottaa vaikka maailman tappiinkin niiden ehtymättä. Käytännössä näitä pintaturpeita ei kuitenkaan voi hyö-

dyntää kuin murto-osaa maanomistuksellisten syiden ja ympäristöluvituksen liittyvien esteiden takia.

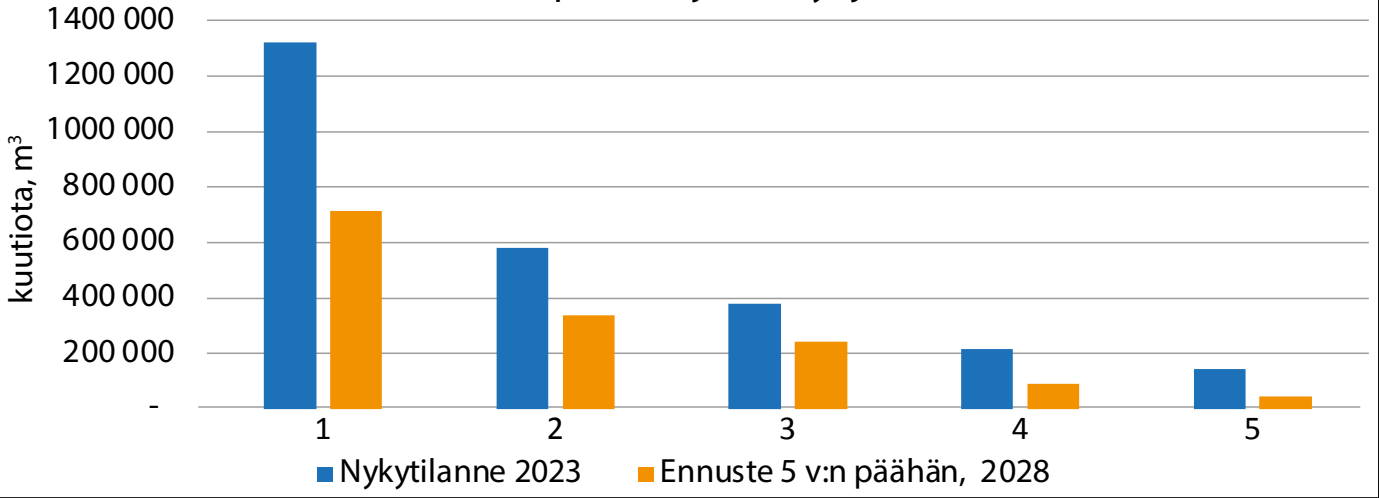
Kasvuturve on vihannes- ja koristekasvituotannon perusta

Suurin osa vihannesten ja koristekasvien alkutuotannosta on riippuvaista kasvuturpeesta. Siemenen itäminen ja sikkuvaiheen kasvu vaatii laadukasta ”pottimateriaalia”, ennen kuin kasvi voidaan istuttaa loppukasvatukseen avomaalle tai kasvihuoneeseen.

Ellei ole turvetta ei ole metsäpuiden taimituotantoa, ”brysselinkaalaa”, callunoita eikä herkkusieniäkään. Nämä tosiasiat antavat vaikeasti korvattavalle turpeelle näkymää, joka on aivan erilainen kuin energiakäytössä, jossa lopulta turve on ollut vain polttoaine muiden joukossa.

Kasvatus kasvihuoneissa yleistyvä kaupungistuminen myötä – turvepohjaiset kasvualustat säästävät 90% kasteluvedestä ja 60% lannoitteista verrattuna maaperässä viljelyyn avomaalla. Turvepohjaiset kasvualustat turvaavat parhaiten useimpien kasvien terveen kasvun ja vähentävät kasvinsuojeluaineiden ja kemikaalien käytön tarvetta.

Kuiviketurpeen tarjonta nyt ja 2028

Kuiviketurpeen määrät eri suuralueilla Suomessa ja kehitysnäkymä vuoteen 2028.

Rahkavaltaisen turpeen ainutlaatuiset ominaisuudet

Vähän maatumella, pääasiassa rahkasammalten jäänteistä koostuvalla turpeella on ominaisuuksia, jotka tekevät siitä ylivoimaisen niin kasvualustana kuin eläin-kuivikkeena. Esimerkiksi kasveille tärkeitä kasvialustan ominaisuuksia voidaan turpeella säädellä helposti laajoissa rajoissa (pH, veden- ja ravinteiden pidätyskyky, ilmavuus).

Turvetta lisäämällä pystytään parantamaan paikalla tehtävien ja kiertäyskasvialustojen käytettävyyttä. Turve myös ”antaa enemmän anteeksi” liikaa kastelua, kuivuutta tai lannoittamista eikä siinä luontaisesti esiinny kasvitauteja tai tuhohaitoja.

Turpeen käyttö eläin-kuivikkeena perustuu turpeen erinomaiseen nesteiden ja ravinteiden pidätyskykyyn (Livonen 2008). Turvekuivikkeita käytetään Suomessa noin miljoona kuutiometriä vuodessa. Turve tukee yleisesti eläinterveyttä esim. ehkäisee bakteeriperäisiä tulehduksia ja vähentää kärpästen määrää. Eläinlääkinnällä on erittäin positiivinen näkemys turvekuivikkeen käytöstä broilertuotannossa varsinkin lintujen jalkapohjaterveyteen.

Lannan ravinteet, nesteet ja myös hajut sitonut kuiviketurve käytetään luomulannoitteiden raaka-aineiksi tai suoraan pelloilla ja viherrakentamisessa. Kuiviketurpeen käyttöä voidaan vähentää ravinnehuutoumia vesistöihin. Öljyvahinkojen torjunnassa hydrofobiseksi käsitelty öljynimeytys-turve on korvaamaton.

Kuiviketurpeen saatavuus sakkaa, ellei uusia alueita saada tuotantoon

Käyttäjän, eläinterveyden ja elintarvikkeiden arvoketjun kannalta olisi tärkeää turvata kuiviketurpeen

laatu ja saatavuus markkinaehtoisesti. Kuiviketurpeen markkinat keskittyvät tuotantosuunnittain Suomessa ”kotieläinmaakuntiin”; kuiviketurvetta ei juurikaan viedä maasta, mutta heikkoina turvekesinä sitä on jouduttu tuomaan Venäjältä, ja nyt tuo suunta on tukossa.

Suomessa turve on ollut helpokäyttöinen ja kustannustehokkain kuivike erityisesti isoille siipi- ja nautakarjatilaille. Puupohjaiset kuivikkeet ovat myös bioenergiaa eikä niitä ole saatavilla kuivikekäyttöön, kun kilpailu purusta, kutterista ja muista metsä- ja sahateollisuuden sivutuotteista lisääntyy. Laadukaiden ja pitkälle jalostettujen (pakattujen) kuiviketurvetuotteiden vienti on myös mahdollisuus, jota tukee yleisemminkin kuivikemateriaalien saatavuuden heikentyminen ja toisaalta tiukentuvat eläinterveysvaatimukset Euroopassa.

Kuiviketurpeiden myynti- ja kotitarveottojen määrät uhkaavat romahtaa, koska uusia alueita ei ole saatu luvitettua. Kokonaismäärä uhkaa viidessä vuodessa pudota 36–69 prosenttia maantieteestä riippuen.

Viisas varautuu viiden vuoden päähän

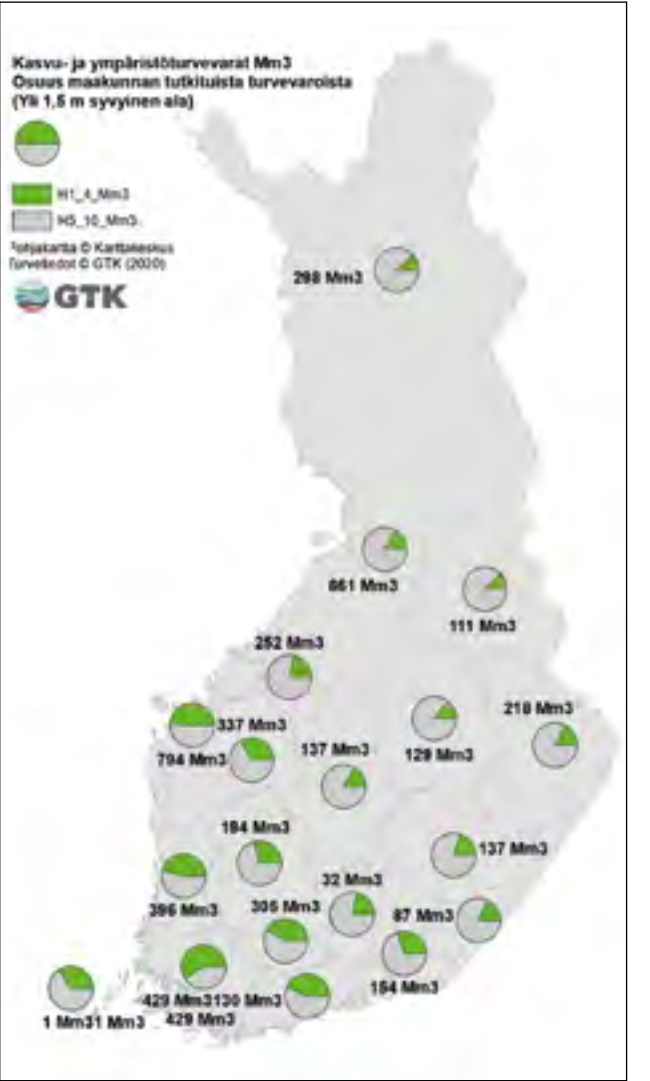
Kasvu- ja kuiviketurpeen näkymää pitää katsoa riittävän pitkälle tulevaisuuteen. ”Onko turvetta ja mihin hintaan” – kysymyksestä kannattaa siirtyä ajattelemaan, miten voin tarjota kasvavaan kysyntään kuivike- ja kasvualustakäyttöön sopivaa parasta materiaalia vielä vuosikymmenen lopulla ja 2030-luvullakin. Olennaista tarjonnan turvaamisen kannalta on nyt varata tuotantokelpoisia turvealueita käyttöön ja jatkaa taistelua ympäristöluparintamalla.

LUKEN selvityksenkin mukaan ”Erityisesti kuiviketurpeen saatavuuden turvaamista ja edelleen kehittämistä ei ole syytä väheksyä.

Kuiviketurpeen kohdalla tulee huolehtia sen riittävästä saatavuudesta vähintäänkin siihen saakka, kunnes mahdolliset sitä täydentävät ja/tai korvaavat materiaalit saadaan sille tuotantotasolle, joka vastaa turpeen nykykäyttöä.”

Ottaen huomioon kasvuturpeen nousevan globaalin kysynnän, niin

maailman soisimmassa maassa kannattaa edelleen uskoa yhä turpeeseen ja faktoihin. On syytä jättää tämän hetken ideologiset ja poliittiset intohimot vähemmälle huomiolle.

Kasvu- ja ympäristöturpeiden osuus eri maakunnissa suhteessa turvevaroihin.

Pajut sitovat hiiltä entisellä turvetuotantoalueella Kauhajoen Nummijärvellä.

TEKSTI: RISTO LAUHANEN, KARI LAASASENAHO JA ANU PALOMÄKI, SEAMK.
KUVA: RISTO LAUHANEN, SEAMK

Maanomistajia tärkeää kuulla turvetuotantoalueiden jälkikäytön suunnittelussa

Maanomistajat suosivat taloudellisesti tuottavia jälkikäyttömuotoja, kuten metsätaloutta, maataloutta sekä tuuli- ja aurinkovoimantuotantoa. Toisaalta esimerkiksi ennallistaminen sai hyvin vähän kannatusta maanomistajien keskuudessa. Maanomistajien mieltymyksiä on haastavaa yhteensovittaa maankäyttösektorin ilmastotavoitteiden kanssa, sillä maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman tavoitteena on vettää 30 000 hehtaaria paksuturpeisia heikkotuottoisia peltoja tai suonpohjia kosteikoiksi.

Maa- ja metsätalousministeriön rahoittamissa Nappaa hiilestä kiinni-ohjelman hankkeissa on selvitetty turvetuotantoalueiden ilmastoviisaista jälkikäyttövaihtoehtoja. TURNEE- ja UusiSuo-hankkeissa toteutettiin maanomistajille suunnattu valtakunnallinen turvetuotannosta vapautuvien suonpohjien jälkikäyttökysely keväällä 2022.

Taloudellisesti tuottavat maankäyttövaihtoehdot kiinnostivat maanomistajia

Kyselyn tarkoitus oli selvittää, mitä jälkikäyttömuotoja maanomistajat arvostavat ja minkälaisia vaikutuksia jälkikäyttövalinnoilla voi olla maankäyttösektorin päästöihin. Tämän lisäksi haluttiin selvittää, miten maanomistajien taustatekijät vaikuttavat jälkikäyttömieltymyksiin ja pohdittiin, kuinka nämä tulisi huomioida maankäyttösektorin ohjaavassa ilmastopolitiikassa. Seinäjoen ammattikorkeakoulu koordinoi tutkimusta, jonka tulokset on julkaistu lokakuussa 2023. Julkaisun kirjoittajina oli mukana kolmekymmentä tutkijaa ja asiantuntijaa eri organisaatioista.

Kyselytutkimuksen keskeisin tulos oli se, että maanomistajat suosivat nimenomaan taloudellisesti tuottavia jälkikäyttömuotoja, kuten metsätaloutta, maataloutta sekä tuuli- ja aurinkovoimantuotantoa. Ennallistaminen sai hyvin vähän kannatusta maanomistajien keskuudessa. Maanomistaji-

en mieltymyksiä on haastavaa yhteensovittaa maankäyttösektorin ilmastotavoitteiden kanssa, sillä maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman tavoitteena on vettää 30 000 hehtaaria paksuturpeisia heikkotuottoisia peltoja tai suonpohjia kosteikoiksi.

Tutkimus osoittaakin ristiriidan maanomistajien ja ilmastopolitiikan välillä. Ennallistaminen ei nykyisellään tarjoa maanomistajille tuottoa, mikä vähentää kiinnostusta ilmastotoimia kohtaan. Maanomistajien ja ilmastotavoitteiden yhdistäminen ei ole kuitenkaan mahdoton yhtälö, sillä tutkimuksen mukaan taloudellista tuottoa painottavat maanomistajat eivät suhtaudu ympäristötavoitteisiin, kuten hiilensidontaan, negatiivisesti.

Tutkimuksen johtopäätöksenä esitetäänkin, että maanomistajien intressit tulisi huomioida maankäyttösektorin ympäristöpolitiikan suunnittelussa nykyistä paremmin, jotta voidaan tukea ympäristöystävällisiä, mutta samalla tuottavia jälkikäyttömuotoja. Tällaisia jälkikäyttömuotoja voivat olla esimerkiksi metsitys sekä tuuli- ja aurinkovoimantuotanto. Paksuturpeisten suonpohjien ottamista maatalouden käyttöön tulisi kuitenkin välttää suurten kasvihuonekaasupäästöjen takia.

Tutkimus voi auttaa ymmärtämään maankäyttöä myös laajemmalla kontekstissa kuin vain suomalaisilla turvemailla. Monissa maissa on samankaltaisia haasteita yhdistää maanomistajien int-

ressit maankäyttösektorin ilmastotavoitteiden kanssa. Erityisesti maanomistajien aikomuksia ja niistä seuraavia ympäristövaikutuksia on tärkeää selvittää, jotta ilmastotavoitteet on mahdollista saavuttaa.

Koneyrittäjiä tarvitaan jälkikäyttötöissä

On siis hyvä huomioida, että maanomistajat suosivat sellaisia maankäyttömuotoja, joista on heille taloudellista hyötyä tavalla tai toisella. Maanomistajat eivät ole tämän tutkimuksen mukaan ilmastotavoitteiden esteenä, vaan päästövähennykset pitää vain voida toteuttaa niin, ettei siitä koidu heille haittaa. Tämä on syytä ottaa huomioon, kun valitaan toimintamalleja maankäyttösektorin päästövähennyksiin.

Vaikkakin Suomen huoltovarmuuden takia tärkeä energiaturvetuotanto on vähentynyt voimakkaasti viime vuosina, niin turvetuotantoalueiden jälkikäyttö ei onnistu ilman osaavia koneyrittäjiä. Valmistelu- ja perustamistöissä tarvitaan osaavaa ja motivoitunutta työvoimaa sekä hyvää, ajantasaista konekalustoa.

Tutkimuksen koko nimi löytyy alla olevasta lähteestä. Seinäjoen ammattikorkeakoulusta kyselyn teossa olivat mukana kirjoittajat sekä keväällä menehtynyt agronomi Iida Viholainen. Artikkelin otsikko on ”After-use of cutover peatland from the perspective of landowners: Future effects on the national green-

house gas budget in Finland” ja se on julkaistu Land Use Policy -tiedelehdessä. (Laasasenaho ym. 2023). Artikkelin pysyvä osoite on <https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2023.106926> ja se on lokakuun alusta laskettuna 50 päivää vapaasti luettavissa osoitteesta: <https://authors.elsevier.com/a/1hr2yDvMPnmN>

Kysely julkaistiin arvostetussa tiedelehdessä

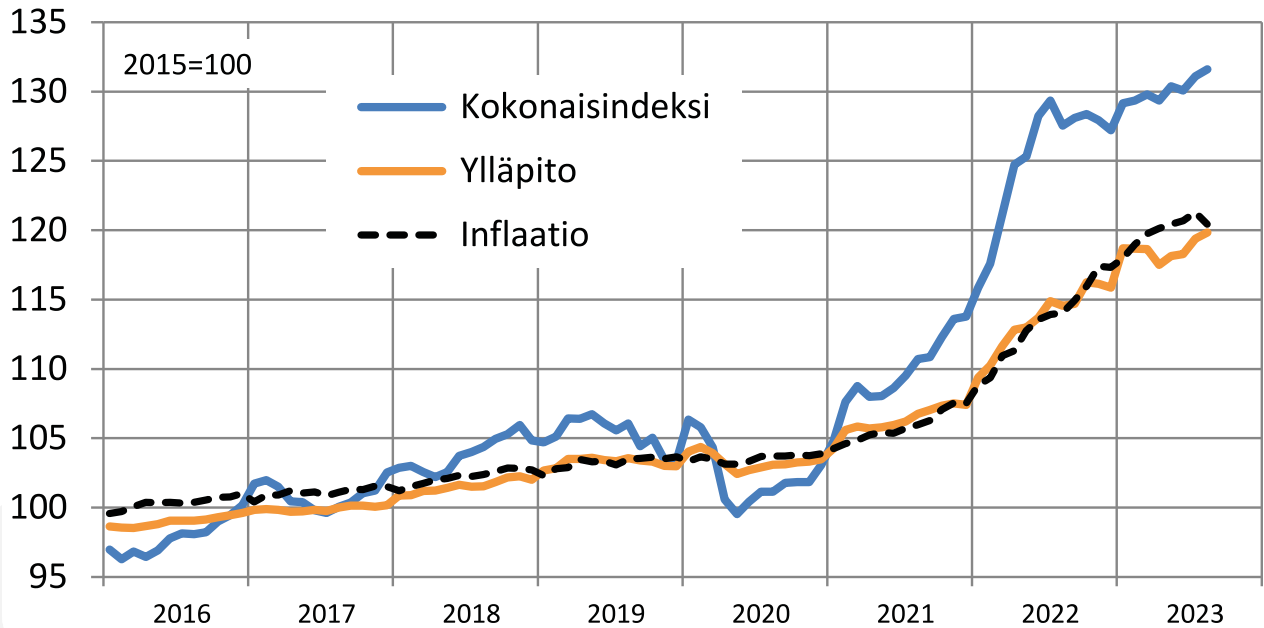
Land Use Policy -lehti on alansa johtava maankäyttöä käsittelevä julkaisusarja. Sarjassa julkaistaan korkeatasoisia vertaisarvioituja artikkeleita, jotka liittyvät kaupunkien ja maaseudun maankäytön suunnittelunäkökohtiin. Lehti tarkastelee mm. maantieteen, maatalouden, metsätalouden ja ympäristönsuojelun kysymyksiä. Se tarjoaa foorumin ajatusten ja tietojen vaihtoon eri alojen ja sidosryhmien edustajille, mikä edistää samalla maankäyttöpolitiikan suunnittelua.

Julkaistu on osa Seinäjoen ammattikorkeakoulun Kestävä ja vastuullinen ruoantuotanto -tutkimusryhmän toimintaa. Tutkimuksen ennakkotuloksia esiteltiin myös tietotaulun muodossa Ruotsin Vindelissä järjestetyssä alan konferenssissa kuluvan vuoden kesäkuussa. Muilta osin varsinakin Etelä-Pohjanmaalla ruoantuotanto ja turvetuotanto ovat monella tapaa sidoksissa keskenään maankäytön, energian, kuivikkeiden ja kasvualustojen kautta.

Lähteet

Laasasenaho, K., Lauhanen, R., Räsänen, A., Palomäki, A., Viholainen, I., Markkanen, T., Aalto, T., Ojanen, P., Minkkinen, K., Jokelainen, L., Lohila, A., Siira, O.-P., Marttila, H., Pääkkilä, L., Albrecht, E., Kuittinen, S., Pappinen A., Ekman, E., Kübert, A., Lampimäki, M., Lampilahti, J., Shahriyer, A.H., Tyystjärvi, V., Tuunainen, A.-M., Leino, J., Ronkainen, T., Peltonen, L., Vasander, H., Petäjä, T., Kulmala, M. 2023. After-use of cutover peatland from the perspective of landowners: Future effects on the national greenhouse gas budget in Finland. Land Use Policy 134: 106926. <https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2023.106926>

Maarakentamisen kustannuskehitys

Maarakennusalan suhdannenäkymät heikot

Rakennusalan talousnäkymät ja sitä kautta myös maarakennusalan talousnäkymät ovat vuoden aikana heikentyneet. Valtiovarainministeriön alainen Rakennusalan suhdanneryhmä (RAKSU) ennustaa koko rakentamisen toimialalle 6 prosentin vähennystä vuodelle 2023 ja noin prosentin kasvua vuodelle 2024.

Syksyllä 2023 julkaistun Infrasuhdanteet-julkaisun (Nippala & Vainio) mukaan infrarakentamisen kysyntä supistuu myös 5–6 prosenttia kaikkien sektoreiden investointien supistumisen takia. Eniten vuonna 2023 ovat supistuneet talonrakentamisen infratyöt sekä maantie- ja raitininvestoinnit. Arvion mukaan kuntien katurakentamisessa on riittänyt töitä valtion väylärakentamisesta paremmin. Infrasuhdanteet 2023–2024-julkaisun toinen tekijöistä lehtori Eero Nippala (TAMK) totesi jo

aiemmin Koneyrittäjien Ratkaisevat Tekijät-tapahtumassa, että vuonna 2023 kaikki maa- ja vesirakentamisen sektorit supistuvat. Vuonna 2024 kasvua odotetaan ainoastaan energiahuoltoverkoissa sekä maantie- ja raitinrakentamisessa, jos lisäbudjetissa saadaan uusia hankkeita liikkeelle. – Uudistalorakentamisen aloitukset ovat miinuksella vuosina 2023 ja 2024, joka hiljentää infrarakentamista merkittävästi. – Ennuste on, että infrarakentamisen määrä alkaa kasvaa vasta vuonna 2025, Nippala tiivisti.

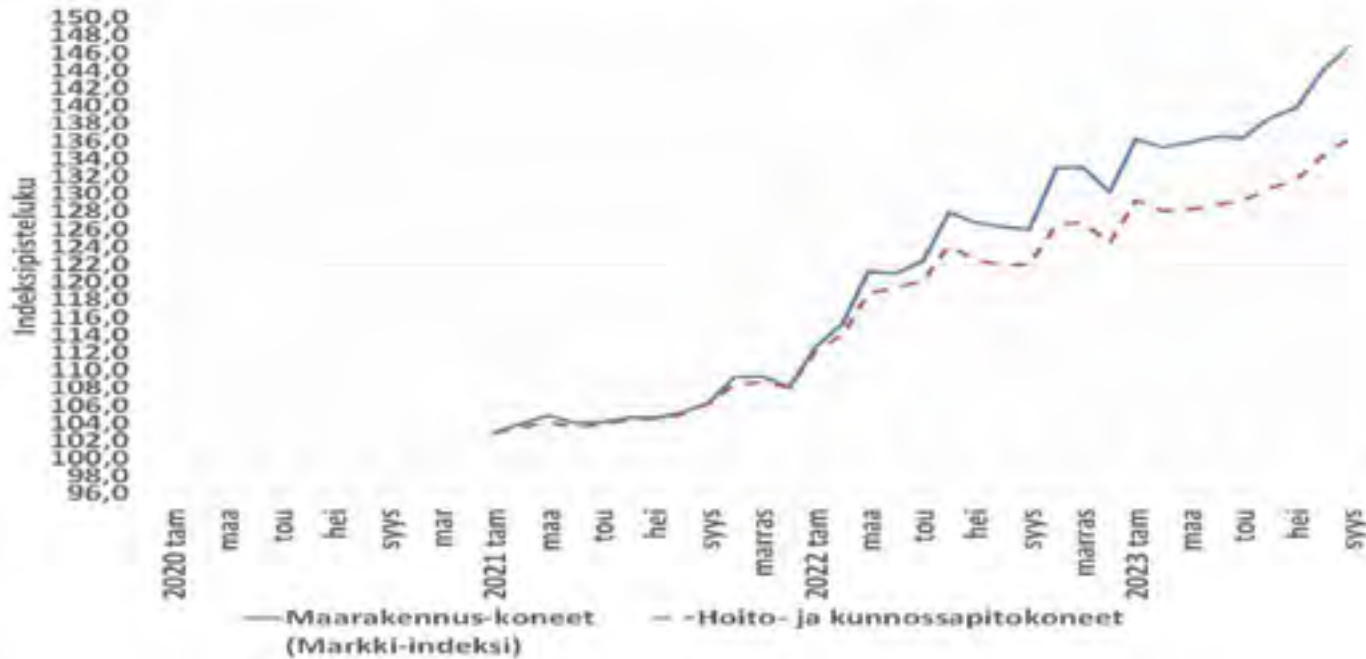
Maarakentamisen kustannukset maltillisessa kasvussa

Vaikka maarakennusalan yrittäjät eivät sitä varmastiakaan omista tuloksissaan huomaa, niin tilastojen mukaan maarakennusalan kokonaiskustannukset nousivat elokuusta 2022 elokuuhun 2023 enää vain 2,3 %. Polttoaineiden ja energian kustannukset laskivat yli 9 prosenttia, muovituotteiden 16 prosenttia sekä metalli- ja puutuotteiden hinnat laskivat yli 14 prosenttia.

Sen sijaan työvoimakustannukset ja oman kaluston käytön kustannukset ovat nousseet. Tämä näkyy muun muassa maarakennusalan konekustannusindeksin kehityksessä. Ylläpidon kustannukset ovat nousseet noin 4,5 %, mikä on jonkin verran yleisistä inflaatiota vähemmän. Korkea korkotaso sekä rakennuttajien mielestä liian korkealle jäänyt kustannustaso on se, mikä hidastaa nyt eniten varsinaisten hankkeiden käynnistymistä sekä heijastuu tietysti myös yritysten lainoihin ja rahoitukseen.

Nyt on oikea aika investoida infraan

Paavo Syrjö, Infra ry:n toimitusjohtaja, totesi aiemmin Maarakennusalan neuvottelukunnan MANK ry:n Maarakennuspäivillä pitämässään puheenvuorossa, että ”nyt on oikea aika käynnistää infrahankkeita”. Tämä ajatus pohjautuu myös Infrasuhdanteet 2023–2024-julkaisussa todettuun asiaan, että monia infrahankkeita on valmisteltu jo pitkälle, lähes käynnistämiseen saakka. Suunnittelusektorin tilauskanta oli kuitenkin julkaisun tausta-aineiston keräämisen aikaan jo pienenevässä. Alkusyksyyn mennessä uudet tilaukset (suunnittelutoimeksiannot) olivat vähentyneet vuodesta 2022 lähes 11 prosenttia. Tämä tarkoittaa, että suunnittelijoita on jo kuitenkin vapaana myös infrahankkeisiin.

EK:n Suhdannebarometrin mukaan urakoitsijoiden konekapasiteetin käyttöaste oli puudonnut keväällä 2023 parin vuo-

den takaisesta 95 prosentista 83 prosenttiin. Eli konekapasiteetin puuttumiseen ei hankkeiden käynnistymi-

nen kaadu, vaikka infra-alaa vaivaakin Syrjön mukaan, sinänsä vakaasta työkannasta huolimatta, krooninen osaajapula. Ammattimaisen

työvoiman pula ei ainakaan helpota koneyritysten työvoimakustannuksiin kohdistuvaa painetta.

KONEYRITTÄJÄT

Työnkuittausviikko

Koneyrittäjän Työnkuittausviikko

25 kpl kolmiosaista kuittia

Hinta 5,50 € (+alv) /kpl

sopii lomakkeeksi, kun tilaaja tai tilaajan työjohto hyväksyy työn vastaanotetuksi

voidaan käyttää myös kuittina / tositteena ja asiakkaan kirjanpitoon, kun kuitataan alle 250 euron käteissuoritus

Tilaukset toimisto@koneyrittajat.fi

☎ 040 9009410

Tuotteisiin lisätään toimituskulut, minimiveloitus 5 € /tilaus

Yritys on ALV verovelvollisten rekisterissä ☐ Ennakkoperintärekisterissä ☐

Työ on suoritettu Kone- ja kuljetuspalvelujen yleisellä ehtojalla KE08/20

Hyväksyn paikka Aika / 20

Kuittaan saaduksi paikka Aika / 20

MAKSETTAVA

Tilaajan allekirjoitus Työn suorittaja

Raide-Jokeri-allianssi pokkasi Ison Tömpän

Espoon kaupunkitekniikan johtaja Harri Tanska halusi allianssin johtoryhmän jäsenenä kiittää taustalla osittain näkyvää johtoryhmää ja projektin johdon jäseniä.

Voittajan on helppo hymyillä: Allianssin johtoryhmän puolesta Ison Tömpän vastaanottivat Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n yksikön johtaja, Artturi Lähdetie (vas.) ja Harri Tanska.

Lyhyellä aikavälillä talouden näkymät ovat erittäin utuiset totesi johtaja Sami Pakarinen Elinkeinoelämän keskusliitosta arvioidessaan tämänhetkistä maailmantilannetta talouden näkökulmasta.

Tampereen yliopistonlehtori Jenni Airaksinen kertoi erittäin räväkkään tapaan arvionsa kuntien roolin muuttumisesta, kun sosiaali- ja terveyspalvelut on otettu niiden harteilta pois.

- Ensimmäinen pikaraitiotiehanke pääkaupunkiseudulla, noin 25 kilometriä rataa ja 34 pysäkkiä, projektiin osallistui kaikkiaan noin 8000 ihmistä ja se valmistui noin 10 kuukautta etujassa suunnitellusta.

VILLE JÄRVINEN

Lisäksi Raide-Jokeri-allianssi alitti merkittävästi asetetun tavoitekustannuksen.

- Siinä vain muutamia syitä, miksi Maarakennusalan neuvottelukunta MANK ry päätti myöntää Raide-Jokeri-allianssille vuoden 2023 MANK Tömpä-palkinnon ("Iso Tömpä"), perusteli MANK ry:n hallituksen puheenjohtaja Magnus Nygård jakaessaan palkinnon Maarakennuspäivillä syyskuun lopussa.

Raide-Jokeri-allianssissa oli kahdeksan eri osapuolta. Tilaaajia olivat Helsinki ja Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy sekä Espoo. Palvelutuottajina toimivat YIT Suomi Oy, NRC Group Finland Oy, Ramboll Finland Oy, Sitowise Oy ja Sweco Finland Oy.

Nygård mainitsi puheessaan, että Raide-Jokeri-allianssissa sekä Espoon, että Helsingin kaupunki tekivät rohkeita päätöksiä antaessaan muun muassa luvan sulkea jopa pääkatuja työmaan vuoksi.

- Nämä katujen sulkemiset nopeuttivat töitä huomattavasti sekä paransivat liikenne- ja työturvallisuutta, Nygård kuvasi.

Hän totesikin, että osa näistä päätöksistä saattoivat näkyä myös kaupunkilaisten ja median taholta tulleissa kiitoksissa työnaikaisista liikennejärjestelyistä.

Pikku Tömpät Timo Saarenkedolle ja Teemu Kivimäelle

Maarakennusalan neuvottelukunta MANK ry palkitsee myös niin kutsutuilla Pikku Tömpillä henkilöitä, jotka ovat edistäneet ja vaikuttaneet infra-alan kotimaassa ja mahdollisesti myös kansainvälisesti.

Tällä kertaa palkinnon saivat **Timo Saarenketo** Roadscanners Oy:n perustaja ja nykyinen hallituksen puheenjohtaja sekä **Teemu Kivimäki** Infrakit Oy:n toimitusjohtaja, jotka molemmat ovat ponnistaneet yritystensä kanssa maailmalle viemään suomalaista infra-alan osaamista.

- Timon suunnannäyttäjäys erityisesti maatutkateknologiaan liittyvissä innovaatioissa ja sovelluksissa on tarkoittanut aikaansa edellä olevista ja muutosvastarinnan

ylittämistä, totesi Nygård kutsuessaan Saarenkedon palkittavaksi.

Tästä esimerkkinä on se, että Roadscanners Oy on jo vuonna 2023 saanut Timo Saarenkedon johtamana Iso Tömpä-palkinnon.

Teemu Kivimäen yrittäjäystarina on lyhyempi ja alkaa varsinaisesti vasta vuodesta 2011 mutta alun perin Kuura-järjestelmän tunnetun palvelun kehittyminen Infrakit-pilvipalveluksi, joka tehostaa rakentamista kaikissa Suomen suurimmissa kaupungeissa ja maarakennusyrityksissä, on ollut päämäärätietoisuuden työn tulosta.

Infrakitistä on muodostunut vientituote, jolla on käyttäjiä useissa Euroopan maissa ja jopa Australiassa.

Maarakennuspäivä keräsi maarakennusalan ammattilaisia taas yhteen

Maarakennusalan Tömpä-palkinnot jaettiin perinteisessä Maarakennuspäivässä Pikku-Finlandissa syyskuun lopussa, jonne oli kokoontunut noin 250 maarakennusalan ammattilaista kuulemaan

ajankohtaisia asioita taloudesta ja hallitusohjelmasta.

-Infra-ala onnistui edunvalvonnassaan erittäin hyvin ja saimme hallitusohjelmaan juuri niitä asioita, joita halusimme, kertoi Infra ry:n toimitusjohtaja **Paavo Syrjö** arvioidessaan hallitusohjelman sisältöä tilaisuuden kuulijoille.

-Mutta tiivistetysti voisi sanoa, että "varmasta rahasta" (eli budjetin ja kehysrahoituksesta) leikataan ja "epävarmasta rahasta" (investointihankkeet, jotka rahoitetaan valtion omaisuuden myynnillä) saadaan enemmän kuin aikoihin.

Lisäksi kuultiin puheenvuoroja muun muassa suurten kaupunkien pikaraitiotie- ja aluerakentamishankkeiden näkymistä, infran vaikutuksista huoltovarmuuteen, tuulivoiman ja vetyteollisuuden tulevaisuudesta ja datan hyödyntämisestä radan kunnossapidossa sekä rakennetun ympäristön tietomallinnuksen vakioinnista ja sen hyödyistä eri vaiheissa rakennetun ympäristön elinkaarta.

Toimitus Joulukuussa 2024

KONEYRITTÄJÄT kalenteri 2024

www.finnmetko.fi

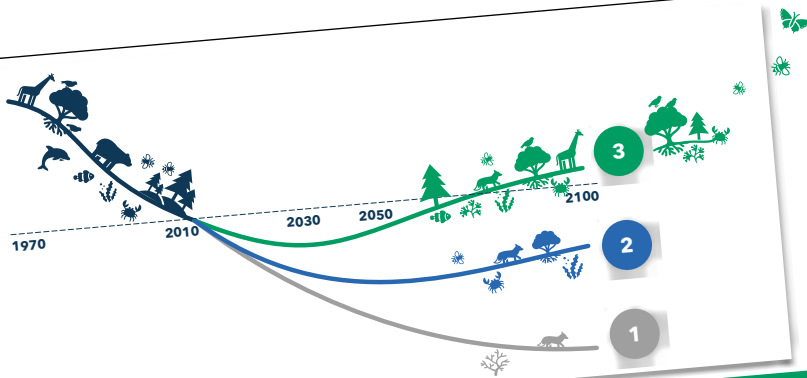
Koneyrittäjän Taskukalenteri 2024

Hinta 7 € (+alv) /kpl

Tilaukset toimisto@koneyrittajat.fi ☎ 040 9009410

Tuotteisiin lisätään toimituskulut, minimiveloitus 5 € /tilaus

Luontokadon kääntämiseksi tarvitaan systeminen muutos. (Rakennusteollisuus RT ry:n biodiversiteettikartta 2023)

1

Nykytrendien jatkuminen, "Business as usual"

- 1/3 luonnosta tuhoutumassa 2050 mennessä
- 6. massasukupuutto meneillään
- 1 000 000 lajia katoamisvaarassa
- Luontokato on systeminen riski liiketoiminnalle ja yhteiskunnalle

2

Luonnonsuojelun ja ennallistamisen lisääminen

- Luonnonsuojelu ja ennallistaminen eivät korjaa luontokadon juurisyytä, esim. kestäväntöntä kulutusta
- Suojelu yksinään ei tarjoa riittäviä kannusteita ja markkinoita yritysten toimintatapojen muutokselle

3

Luontoposiitiivinen siirtymä

- Luontoposiitiivisuus on uusi liiketoimintamalli, jossa haittojen välttämisen lisäksi luontoa tuetaan ja elvytetään.
- Sekä YK että EU ovat asettaneet tavoitteeksi luontokadon pysäyttämisen 2030 mennessä, mikä ohjaa Suomen lainsäädännön kehittämistä
- Rakennusalalle systeeminen muutos tuo merkittäviä mahdollisuuksia

VILLE JÄRVINEN

Rakennusteollisuus julkisti tiekartan kohti luontoposiitiivista siirtymää

Rakennusteollisuus RT julkisti näyttävästi lokakuun lopussa yhdessä sidosryhmiensä ja Gaia Consulting Oy:n kanssa laatimansa rakennusalan biodiversiteettitiekartan. Tiekartta näyttää rakennusalan suuren vaikutuksen luontokatoon, mutta esittää myös keinoja, joilla ala voi osallistua luontokadon pysäyttämiseen.

Rakennusteollisuus RT ry:n biodiversiteettitiekartan mukaan rakennusala on viidenneksi suurin maankäyttöön vaikuttava toimiala Suomessa. Ala käyttää lähes kolmasosan Suomessa käytettävistä raaka-aineista ja aiheuttaa puolet metsäkadosta.

Merkittävistä luontovaikutuksista huolimatta alan yrityksillä yksinään on vain rajalliset mahdollisuudet vaikuttaa siihen, missä ja miten Suomessa rakennetaan. Valtio, maakunnat ja kunnat tekevät alueidenkäyttöä koskevat päätökset.

–Yksin emme saa keinojamme laajamittaisesti käyttöön. Tarvitaan mullistus rakentamisen koko arvoketjussa, tiekarttatyötä koordinoitua johtaja **Juha Laurila** kertoo Rakennusteollisuus RT:n julkaisemassa tiedotteessa.

–Vaikka toimialajärjestönä sitoudumme tukemaan yrityksiä luontokadon korjaamista mahdollistavassa muutoksessa ja muokkaamaan sen mahdollistavaa toimintaympäristöä yrityksille, tarvitsemme kuitenkin mukaan kaikki eri sidosryhmämme, kuten kaa-voittajat, rahoittajat, tilaajat ja useat lähi-toimialamme mukaan uudistamaan toimintamallia, Laurila jatkaa.

Tavoitteena rakennusalalle luontoposiitiivinen siirtymä

Rakennusteollisuus RT on ajatellut julkaisemansa biodiversiteettitiekartan auttavan rakennusalan kulkua kohti luontoposiitiivista siirtymää. Luontoposiitiivinen tarkoittaa paitsi haittojen välttämistä ja ehkäisemistä myös luonnon tukemista ja elvyttämistä.

–Luonto tarvitsee lisää tilaa. Luontoposiitiivisista ratkaisuista, kuten uusiomateriaalien

Rakennusteollisuus RT ry arvioi, että luontoposiitiivinen siirtymä on pakollinen mutta toisaalta taloudellinen mahdollisuus toimialan yrityksille. (Rakennusteollisuus RT ry:n biodiversiteettikartta 2023)

Luontoposiitiivisen siirtymän mahdollisuudet

- Uusien luontoposiitiivisten ratkaisuiden ja markkinoiden luominen
- Resurssitehokkuus, luonnonvarojen säästäminen ja kustannussäästöt
- Ympäristöarastuksiin, kuten hulevesin ja äänilämpötiloihin, liittyvien riskien hallinta
- Toimitusketjun hallinnan ja resilienssin parantaminen
- Viihtyvyyden ja siten kiinteistöjen vetovoiman lisääntyminen
- Ihmisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, sekä luontosuhteen parantaminen
- Edullisemman rahoituksen varmistaminen
- Kiinnostavien liiketoiminta-kumppanuuksien luominen ja ylläpito

Luontoposiitiivinen siirtymä
tuo merkittäviä liiketoimintamahdollisuuksia, tuo merkittäviä liiketoimintamahdollisuuksia, sillä rakennusala voi tarjota ratkaisuja luontoposiitiiviseen rakennettuun ympäristöön, energiaan ja elämäntapaan.

Siirtyminen kohti luontoposiitiivisuutta rakennetuissa ympäristöissä
rakennusala voi luoda globaalisti yli 3000 miljardin dollarin vuositulot liiketoimintayhdytyä ja 117 miljoonaa uutta työpaikkaa vuoteen 2030 mennessä.

Alkuperäinen teksti julkaistu sivustolla www.tervetuloametsaan.fi 27.9.2022, Noora-Leea Hammar

Kuusi ominaisuutta, jotka vahvistavat kuljettajaksi soveltumista

- **Teknologian myötä kuljettajan työ on kehittynyt taitolajiksi, jossa ei tarvita fyysistä voimaa. Muutamat seikat vahvistavat alalle soveltumista ja työssä viihtymistä.**
- **Stereotyyppisesti metsäkoneen- ja puutavara-autonkuljettajien ajatellaan olevan maskuliinisia, ronskeja ja vahvoja miehiä. Joskus aikoinaan työnkuva on ehkä vaatinutkin kovaa fyysistä kuntoa ja alalle on hakeutunut lähinnä miehiä. Nykyisin modernin kaluston käsittely on taitolaji, ei voimalaji.**
- **Mielikuvaa kuljettajasta kannattaa siis laajentaa ja fysiikan voi unohtaa. Kuljettajat voivat olla minkä tahansa näköisiä tai kokoisia eikä sukupuolella ole väliä. Moni alalla oleva nainen on huipputekijä, joiden kaltaisista kilpailaan.**
- **Kuljettajan taidot ovat opeteltavissa ja kokemuksen myötä voi yltää huipputekijöiden joukkoon, vaikka nyt ei olisi mitään koulutusta tai kokemusta.**
- **Suurimmat soveltuvuuteen vaikuttavat tekijät ovat psyykkisiä ominaisuuksia. Jos sinulla on näitä ominaisuuksia, viihdyt luultavasti kuljettajan työssä mainiosti!**

1. Pystyt itsenäiseen työhön

Kuljettajan työ on itsenäistä työskentelyä. Siksi itseohjautuvuus on yksi kuljettajan tärkeimmistä ominaisuuksista. Kun vieressä ei ole työkaveria, jonka kanssa tehdä päivän työt, oma-aloitteisuus ja vastuullisuus pitää löytää itsestään.

Itsensä kanssa viihtyminen ehkäisee yksinäisyyden kokemista. Itsenäinen työ ei kuitenkaan tarkoita suoraan sitä, että kaikki kuljettajat olisivat introverteja. Niin suoria johtopäätöksiä ei kannata tehdä.

Työ sopii myös ekstroverteille, sillä monet kuljettajat puhuvat puhelimesta tuttujen kanssa samalla, kun tekevät töitä. Itsenäisesti tehtävä työ kysyy nimenomaan itseohjautuvuutta, ei sitä, saako energiaa ihmisten seurasta vai omasta ajasta.

Moni kuljettaja kokee itsenäisen työn myös yhdeksi työn parhaimmista puolista. Kun saa työskennellä yksin, voi keskittyä rauhassa ja muokata omat työskentelytapansa. Mikromanageroimisesta ei ole pelkoa. Parhaimmillaan rauhassa tekeminen tekee työstä vapaan tuntuista.

2. Viihdyt metsässä

Kuljettajan toimintaympäristö on metsä. Jos luonto ja siellä oleminen tuntuu mukavalta, metsässä viihtyy luultavasti töissäkin. Jos taas ulkona olemisen, luonnonpuistossa tai marjassa käväiseminen on viimeinen asia, mitä tykkäisi tehdä, voi olla että siellä työskentely ei innosta.

Vaikka vapaa-ajalla luonto tarjoaa hiljaisuutta, metsässä työskennellessä äänimaailman täyttää koneiden äänet. Kuulosuojailla ei näitä ääniä pystytä blokkamaan absoluuttisesti. Metsä on kuitenkin ympärillä päivittäin, ja se on monelle luonnosta nauttijalle ideaali työympäristö – varsinkin, jos toinen vaihtoehto on sisällä neljän seinän sisällä.

3. Sinua innostaa konkreettinen työ

Kuljettajan työssä tehdyn työn tuloksen näkee. Työ ei ole abstraktia vaan konkreettista. Kullakin työmaalla ja kuljetuksella on aloitus ja loppu, mikä rytmittää ja jaksottaa vuotta. Monelle kuljettajalle oman aikaansaannoksen näkeminen on palkitsevaa.

Asioiden valmiiksi saaminen ja uuden aloittaminen on mielelle virkistävää. Jos esimerkiksi haravoinnin tai siivouksen lopputulos tuntuu hyvältä, saman tunteen voi kokea kuljettajan työssä.

4. Sinulla on hyvä paineensietokyky

Työssä viihtymiseen vaikuttaa se, miten suhtautuu paineeseen ja käsittelee sitä. Vaikka monien työtehtävien suorittamiseen on hyvin aikaa ja töitä saa tehdä rauhassa itse, kuljettajan työhön kuuluvat myös aikataulut, joihin ei voi vaikuttaa.

Esimerkiksi puutavara-autonkuljettajan on toimitettava puutavara tehtaalle annetussa aikaikkunassa. Moni tehdas ei joustaa tästä annetusta ajasta, minkä takia kuljettaja joutuu ratkaisemaan ongelmia pysyäkseen aikataulussa.

Heikossa kunnossa oleva tie tai huono ajokeli ovat esimerkiksi asioita, jotka kysyvät kuljettajan kanttia. Myös erilaiset tilanteet koneiden kanssa yksin metsässä ovat hetkiä, jolloin metsäkoneenkuljettajan on pysyttävä rauhallisena ja luotettava itseensä.

5. Olet huumorintajuinen

Asiat selviävät aina tavalla tai toisella. Huumori auttaa viihtymään ja laittamaan asiat oikeisiin mittasuhteisiin. Sama pätee alalla kuin alalla, mutta monessa paikassa kuljettajien kesken vallitsee aivan omanlaisensa kulttuuri huumorin saralla. Siispa huumorintajuisuus on yksi niistä ominaisuuksista, jotka edesauttavat alalla viihtymistä.

Viestinnän puolesta metsäalalla puhutaan usein myös melko suoraan ilman kummempia mutkia. Suoraa viestintää on hyvä sietää silloin, kun se tapahtuu hyvässä hengessä. Jos siitä jopa nauttii, aina parempi!

6. Pystyt joustamaan

Kun työskennellään metsän parissa, töitä tehdään osittain myös luonnon ehdoilla. Siksi kuljettajan työt eivät aina lopu kellon mukaan. Joskus työpäivä voi olla pidempi ja joskus lyhyempi.

Alalle ominaiset kausivaihtelut vaikuttavat myös siihen, että töitä on toisinaan enemmän ja toisinaan vähemmän. Moni työnantaja pyrkii kuitenkin tasaamaan vaihtelua työntekijöidensä eduksi. Sekä työnantajan että työntekijän joustavuus vaikuttavat merkittävästi siihen, miten alalla viihtyy!

Polttoainekulutuksen pienentäminen koulutuksen ytimessä

Metsäkoneyrityksillä on nyt hieno mahdollisuus saada yrittäjille ja kuljettajille arvokasta koulutusta, jossa päätavoitteena on hiilijalanjäljen pienentäminen metsäkonetyömaalla. Tätä tavoitetta kohti mennään vähentämällä polttoainekulutusta.

Suomen ilmastolaki vuodelta 2022 asettaa kunnianhimoisia tavoitteita, kuten hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä. Laki vaikuttaa merkittävästi maankäyttösektoriin, johon metsätalous kuuluu. MetsäKestävä – Ilmastokestävän metsätalouden koulutus vie kohti tämän tavoitteen toteutumista.

Länsirannikon Koulutus Oy WinNova tarjoaa MetsäKestävä-koulutusta kahdelle kohderyhmälle eri sisällöin. Koulutukset on suunniteltu käytännön puunkorjuutyötä tekeville metsäkoneyrittäjille ja -kuljettajille sekä metsien käytön suunnittelun parissa

työskenteleville metsätoimihenkilöille. Puunkorjuun käytännön toteutuksesta vastaaville tarkoitettussa koulutuksessa paneudutaan metsäkoneiden käytön hiilijalanjälkeen ja erityisesti polttoainetalouteen.

Koulutus lupaa säästöjä polttoainekuluihin

MetsäKestävä-koulutus voi tuoda merkittäviä säästöjä polttoainekuluissa puunkorjuuryrityksille. Koulutus valmentaa kuljettajia tehokkaampiin ja ympäristöystävällisempiin työtapoihin, joiden kautta voidaan vähentää polttoai-

nekustannuksia ja samalla pienentää hiilijalanjälkeä. Yrittäjien kanssa perehdytään oman yrityksen hiilijalanjäljen laskentaan.

”Koulutus keskittyy taloudellisiin työtapoihin, jotka vaikuttavat suoraan metsien kestävään käyttöön. Osallistujat oppivat suunnittelemaan leimikoiden tehokkaampaa toteutusta, vähentämään urametrejä sekä optimoimaan puomin käyttöä ja polttoaineen kulutusta,” kertoo Kai Hämäläinen. Hän on yksi kouluttajista, pitkän uran metsäkoneenkuljettajana tehnyt ja nykyinen WinNovan opettaja. *”Teemme tätä ammattilaisten kanssa, joten mielestäni voisimme mieluummin*

puhua valmentamisesta. Katsoo yhdessä vieläkö löytyisi jotain parannettavaa,” Hämäläinen jatkaa.

Kätevästi työn ohessa

MetsäKestävä tarjoaa osallistujille mahdollisuuden saada henkilökohtaista valmennusta omassa työssään ja käyttämälään koneilla. Tämä tarkoittaa, että oppiminen on käytännönläheistä ja suunniteltu vastaamaan osallistujien tarpeita. Koulutus sisältää myös verkko-opintoja, jotka ovat aikaan ja paikkaan sitomattomia. Tämä

mahdollistaa opiskelun oman aikataulun mukaisesti ja tarjoaa joustavuutta.

Koulutuksen laadun varmistamiseksi yhteistyötä tehdään muun muassa konevalmistajien kanssa ja hyödynnetään alan viimeaikaisia tutkimuksia ja hankkeita. Esimerkiksi hiilijalanjäljen laskemiseksi yhteistyöstä on sovittu Koneyrittäjien kanssa.

”Haluamme madaltaa kynnystä osallistua koulutukseen siten, että opetuspäiviä koululla ei ole. Sisältö on suunniteltu niin, että osallistuminen on mahdollista työn ohessa. Tämä antaa metsäkoneenkuljettajille ja -yrittäjille mahdollisuus

den hankkia uutta osaamista ilman merkittäviä työn keskeytyksiä,” kertoo kouluttaja Matti Eloranta. Hän on työskennellyt metsäkonealalla pitkään niin opettajana, koneenkuljettajana kuin yrittäjänäkin.

”Tarkastelemme konedatan merkitystä ja hyödyntämistä. Osallistujat saavat ymmärrystä siitä, miten koneiden keräämää tietoa voidaan käyttää tavoitteena taloudellisempi työskentely. Kuljettajat saavat henkilökohtaista valmennusta, kun tutkitaan konedataa päivittäisessä työssä. Käymme myös työmailla tapaamassa kuljettajia,” Eloranta jatkaa.

Arvokas ja kustannustehokas mahdollisuus

Yhteenvetona voi todeta, että MetsäKestävä-koulutus tarjoaa monia etuja metsäkoneyrityksille. Se auttaa kuljettajia kehittämään taitojaan, vähentämään kustannuksia ja tukemaan ilmastokestävää metsätaloutta. Samalla se edistää työhyvinvointia ja yritysten mainetta vastuullisina toimijoina.

MetsäKestävän koulutuksen myötä osallistujat saavat vaikutusmahdollisuuksia oman työnsä kehittämiseen. Tämä voi lisätä työssä viihtymistä, kun työntekijät tuntevat, että heillä on osaamista ja mahdollisuuksia vaikuttaa työhönsä ja yrityksen menestymiseen.

Koulutukseen osallistuminen osoittaa sitoutumista ilmastokestävään ja vastuulliseen toimintaan metsätaloudessa. Tämä voi olla myös kilpailuetu.

Koulutus on arvokas, mutta maksuton sekä yrittäjille että kuljettajille. Koulutuksen rahoittaa jatkuvan osaamisen ja työllisyyden palvelukeskus, Jotpa. MetsäKestävä on investointi tulevaisuuteen.

ELISE.HOVI

Lisätietoja
Matti Eloranta
matti.eloranta@winnova.fi,
puh. 044 455 8412

Lue lisää ja hae
metsäkoneyrittäjien ja
-kuljettajien koulutukseen
WINNOVA.FI/METSAKESTAVA2

Lue lisää ja hae
metsätoimihenkilöiden
koulutukseen
WINNOVA.FI/METSAKESTAVA1

Kouluttajat Kai Hämäläinen (vas.) ja Matti Eloranta ovat kokeneita metsäkonekuljettajia itsekin. Vahvistusta konedatasaamiseen he ovat hankkineet muun muassa konevalmistajilta.

Trio vasemmalta lukien: Anna Hautaviita, Ella Hautaviita ja Emilia Määttä.

Metsuritrio Oy tarjoaa metsänhoitopalveluita, se muun muassa istuttaa 300 000 tainta istutuskauden aikana.

Metsuritrio

Mitä päivä olis ollut ilman konkeloä

Kaatuahan sen puun piti, mutta jäi konkeloon. Mitä tekee Metsuritrio? Tunkkaa konkelon nurin ja ilahduttaa myöhemmin Instagram seuraajiaan Mitä päivä olis ollu ilman konkeloä -päivityksellä.

Päivitys kertoo Metsuritriosta paljon. Trio osaa myös nauraa itselleen ja uskaltaa näyttää, että aina ei ammattilainenkaan onnistu.

– Ensimmäisenä siinä tulee ajatus, että mä on ihan p***a, kun meni konkeloon. Mutta kaikille niitä sattuu eikä kukaan ole täydellinen. Sitten tulee somessa kommenttia toisilta, että ei hätää, heilläkin menee, **Ella Hautaviita** kertoo.

Metsuritrio tekee monipuolisesti metsänhoitotöitä: raivaa, istuttaa, kaataa puita ja hoitaa taimikoita. Kaikkea tehdään, mutta isojen puiden kaato moottorisahalla on ainakin Ellan mielestä vaativuudessaan hienointa.

– Puun kaataminen on kova juttu. Se vaatii taitoa ja on fyysisesti rankempaa. Jokainen puu on yksilö ja kaataminen vaatii tarkkuutta.

Triolaisuudessa on kaksi puolta. Somessa Metsuritrio on se energinen ja virtaa täynnä oleva kolmikko, jonka muodostavat metsurit **Anna** ja **Ella Hautaviita** sekä **Emilia Määttä**. Trio näyttää alaa tuntemattomillekin, mitä metsurin työ ja metsänhoito on. Se kertoo somessa, mikä on suojatiheikkö ja että pakkaspäivän pelastus on kypärämyssy ja villakalsarit. Kolmikko tarpoo videoilla hangessa, raivaa risukossa, sahaa vesisateessa ja puhuu jännää satakuntalaista murretta. Kolme metsuria vievät somen avulla seuraajat mukanaan metsään viihtymään ja oppimaan.

Toiselta puolelta Metsuritrio Oy on metsänhoitopalveluita tarjoava yritys, joka muun muassa raivaa 500 hehtaaria metsää vuodessa, istuttaa 300 000 tainta istutuskaudella ja tarjoaa kesäisin töitä muillekin nuorille.

Molemmat puolet ovat tärkeitä: ala tarvitsee positiivista näkyvyyttä ja metsät tarvitsevat hoitoa.

Someura syntyi sattumalta metsuritöiden oheen.

– Ensimmäiset Snapchat-videot kaverille ja joku pyysi, että tehkää näitä Instagramiin. Ei ajateltu, että some räjähtää, mutta sitten kaikki raunot ja rajat löysivät meidät, Anna Hautaviita muistelee.

Palataanpa konkelpäivityksiin: videolta voi kuulla taustalta kuuluvaa etäohjeistusta tunkkaukseen: ”Anna, pois pois, no ni, sitten tuo tunkki irti”. Äänessä on **Jari Hautaviita**, joka antaa vinkkejä tilanteesta kännykän kautta.

Annan ja Ellan isä Jari on ammattimetsuri ja toimii nykyään Winnovassa metsänhoidon lehtorina.

Jari Hautaviita on oppi-isä koko kolmikolle ja oikeastaan kimmoke siihen, että trio on metsureiksi ryhtynyt. Jari työllisti heidät ensin koululaisina kesätöihin raivaus- ja istutustyömaille, ja Jarin opeilla Anna, Ella ja Emilia ovat metsurintyöt opetelleet. Ammattimaisesti töitä on nyt paiskittu jo kuuden–seitsemän vuoden ajan.

– Ilman Jaria ei oltaisi tässä. Ongelmatilanteissa laite-taan vieläkin video Jarille ja saadaan vinkkejä, Ella kertoo.

Tekemällä on oppinut ja osaaminen on nyt myös paperilla virallistettu, kun Anna ja Ella Hautaviita ja Emilia Määttä valmistuivat Winnovan metsä ja maarakennuksen yksiköstä metsureiksi viime jouluna. Opinnot he suorittivat työn ohessa iltaisin.

Annalla ja Emilialla on takana myös lähihoitajan koulutus. Kummallakin lähihoitajan työt lopulta hävisivät metsän kutsulle. Emilia Määttä yritti hetken aikaa yhdistää lähihoitajan ja metsurin työt, mutta metsä vei voiton.

– Tämä on vapaampaa ja saa itse määritellä työtään, Emilia sanoo.

Ella Hautaviidan puolestaan piti jäädä lukion jälkeen vain välivuodeksi metsätöihin, mutta toisin kävi. Metsä vei mukanaan.

– Kun isä antoi vastuuta pikkuhiljaa lisää ja koko ajan pääsi haastamaan itseä, tuli ajatus, että tästä voi tehdä muutakin kuin kesätyön, Ella kertoo.

Virtaa kolmikolla riittää ja jos jollakulla akku meinaa vähän hyytyä, he tsemppaavat toisiaan. Työ luonnossa antaa paljon, josko se myös vaatii sisua ja asennetta.

– Työ myös kasvattaa sisua. Metsään mennään, oli pakkasta tai hellettä, Emilia sanoo.

– Välillä kylä aika raskaasti nousee aamulla autosta ylös. Mutta kun siitä pääsee, taas jaksaa, lisää Anna.

– Kesällä voi herätys olla aamulla kello 3.30, jos luvassa on hellepäivä. Mutta on se sitten hienoa työmaalla, kun aurinko nousee ja linnut laulavat, jatkaa Ella.

Metsuritrio sai kesäkuussa Einar Vidgrénin Säätiön tunnustuspalkinnon puunkorjuun tunnettuuden lisäämisestä: Metsuritrio on tuonut metsäalaa ja puunkorjuuta positiivisesti esille sosiaalisen median kautta.

Seinänaapurit Ponsse ja Avesco viettivät yhteisiä avajaisia Kuopion pisteellä syyskuun puolivälissä.

Taustalla olevan Cat 990H -pyöräkuormaajan peruskunnostus vei aikaa 4–5 kuukautta, kertoivat kunnostuksen tehneet asentajat Pasi Rytönen, Aleksi Vlasoff ja Harri Kuikka.

Avescon toimitusjohtaja Teemu Raitis oli tyytyväinen, kun Kuopion toimipiste saatiin vihdoin virallisesti avattua.

4–5 kuukautta, kertoivat avajaispäivässä paikalla olleet kunnostuksen tehneet asentajat **Pasi Rytönen, Aleksi Vlasoff ja Harri Kuikka**. Uuden koneen toimitus-ajat tuppaaavat olemaan nykyään niin pitkiä, että kunnostuksen saa nopeammin kuin uuden koneen. Kunnostuksen hinnasta Avesco kertoo, että peruskunnostuksen kustannukset ovat koneen kunnon mukaan 60–70 prosenttia vastaavan uuden koneen hinnasta.

Ponsse ja Avesco rinnakkain Kuopiossa

Kuopion Sahakadun kiinteistön piha oli syyskuussa katettu komeaksi kahdensävyisillä keltaisilla koneilla: Ponsseilla ja Caterpillareilla.

SIRPA HEISKANEN

Ponsse ja Avesco ovat Kuopiossa seinänaapureina samassa kiinteistössä. Yhteisiä avajaisia vietettiin syyskuun puolivälissä.

Ponssen Kuopion asiakaspalvelukeskus Sahakadulla on aloittanut toimintansa vuonna 2020. Avajaisjärjestäminen siirtyi koronan takia muutamalla vuodella, mutta vihdoin ne päästiin viettämään syyskuun 2023 puolivälissä.

Ponssen Kuopion pisteellä työskentelee kymmenen huolto- ja myyntihenkilöä. Ponssen Suomen majohtaja **Jani Liukkonen** kertoi, että Kuopion pisteen suunnittelussa on lähdetty huolto edellä. Tavoitteena on ol-

lut varmistaa huolto- ja varaosapalveluiden toimivuus aiempaa joustavammin.

Uusissa tiloissa on asiakaspalvelutilat, huoltohalli, varaosamyyn- ti ja Ponsse Shop.

Avescon peruskorjauspaketti

Seinänaapurilla Avescolla on uudessa pisteessä korjaamotilaa noin 2 000 neliötä. Halliin mahtuu isommatkin koneet. Pesuhalli on

erillisessä rakennuksessa. Avescon Kuopion pisteellä työskentelee parikymmentä työntekijää.

Avesco oli laittanut avajaisiin esille mm. seuraavat Cat koneet: Cat 315, Cat 325, Cat 308, Cat 906,

Cat 908, Cat MH3040, Cat 340, Cat 926M, peruskunnostettu Cat 990H, Cat 777 sekä XQP200 aggregaatti.

Nivalan Puskutyö Oy:n Cat 990H -pyöräkuormaaja oli esimerkkinä Cat®-sertifioidusta peruskunnos-

tuspaketista. Paketti sisältää moottorin, hydraulikkajärjestelmän ja vaihteiston sekä ta- sauspyörästäjien ja akselisto- kokonaisuuksien peruskun- nostuksen, sähköjärjestelmän

kunnostuksen ja sähköisten hallintayksiköiden vaihdon. Myös hytin sisustus vaihde- taan ja kone maalataan. Kun- nostuksessa käytetään vain alkuperäisiä Cat-varaosia tai -vaihto-osia.

Näyttillä olleen koneen käyt- tötunnit olivat ennen perus- kunnostusta lähes 40 000 tun- tia. Peruskunnostus vei aikaa

Ponssen Suomen majohtaja Jani Liukkonen sanoi, että uudella pisteellä tavoitteena on ollut varmistaa huolto- ja varaosapalveluiden toimivuus aiempaa joustavammin.

Kultaisen jakoavaimen huusi huutokaupassa itselleen Juhan Nostopalvelun Juha Määttä (keskellä vihreässä takissa) ja Kuopion sairaalakoulu sai 1100 euroa.

Juha Vidgrén oli juuri palannut messumatkalta USA:sta. Hän kuvasi markkinoiden olevan odottavalla kannalla ja arvioi, että pitkän nollakorkojen ja kasvun ajan jälkeen nyt voi olla edessä totuttua uuteen normaaliin.

Ponssen Venäjän kauppa vihdoin päätökseen

Kuopion avajaisia seuraavana arkipäivänä Ponsse sai vihdoin päätökseen Venäjän tytäryhtiön myynnin.

Tytäryhtiö OOO Ponsse vastasi Venäjän ja Valko-Venäjän palveluista. Ponsse tiedotti syyskuun 18. päivänä, että OOO Ponssen kauppa on saatu päätökseen. Kaikki OOO Ponssen toimitilat varaosa- varastointeen ja huoltoautoineen ovat siirtyneet OOO Bisonin omistukseen ja henkilökunta OOO Bisonin palvelukseen.

Prosessi on ollut pitkä. Ponsse keskeytti kaikki Venäjän vienti- ja palvelu- toiminnot 2. helmikuuta 2022. Ponsse ilmoitti aikeistaan luopua Venäjän liike- toiminnoistaan 15. kesäkuuta 2022 ja ilmoitti allekirjoittaneensa kauppakirjan koko OOO Ponssen osakekannan myyn- nistä 28. kesäkuuta 2022. Kauppa saateti- in päätökseen lopullisesti syyskuussa 2023, kun kauppa sai paikallisten viran- omaisten hyväksynnän.

HARRI GRUNDSTRÖM

Metsäkoneiden päästöjen tarkka seuranta – säästöjen paikka

Polttoaineen kulutus on koneellisessa puunkorjuussa merkittävä kuluerä erityisesti nyt, kun polttoaineiden hinnat ovat nousseet jyrkästi. Samoin ilmastokriisi lisää merkittävästi teollisuuden kiinnostusta ja huomiota koko oman tuotantoketjunsa ilmastovaikutuksiin. Tämä tarkoittaa, että myös puunkorjuuyrityksiltä edellytetään enenevässä määrin jopa melko yksityiskohtaisia päästötietoja. Yrittäjän on hyvä olla selvillä oman toimintansa aiheuttamista päästöistä myös siksi, että hyvän seurannan avulla voidaan saada aikaan polttoaineen ja sitä kautta rahan säästöä. Seuranta voidaan tehdä useasta eri näkökulmasta.

Konetaso

Nykyisin uudet metsäkoneet tuntuvat olevan aina vain suurempia. Kuitenkin leimikoiden keskikoko tuntuu pienenevän ja myös pienempien keskijäreyksien leimikoita pyritään saamaan mukaan korjuuseen. Yleisellä tasolla on pitkään puhuttu siitä, että ensiharvennuksia ja harvennuksia ei ole tehty tarpeeksi. Miten suurentuva konekanta sopii tähän yhtälöön?

Kun hakkuutyömaalla muodostuvia metsäkoneiden päästöjä pääsee seuraamaan hyvällä järjestelmällä, niin on mahdollista päättää oman konekantansa soveltuvuutta yrityksen työmaille. Metsäkoneiden yleisestä kehityksestä huolimatta näillä tiedoilla yrittäjä saattaa voida vaikuttaa paremmin siihen, millaisiin koneisiin jatkossa kannattaa investoida.

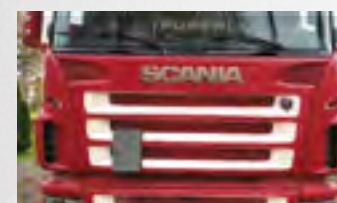
Työlajin vaikutus kulutukseen

Eri hakkuutavoilla voi myös olla merkitystä siihen, millaisia päästöjä leimikoilla tehtävistä puunkorjuutoista aiheutuu. Jos yrityksessä on eri kokoisia ja tehoisia metsäkoneita, niin kuutiokohtaisen kulutuksen luke- maa seuraamalla voi olla mahdollista suunnitella, mikä metsäkone kannattaa mieluiten sijoittaa tietyn hakkuutavan leimikolle.

KONEYRITTÄJÄT
Finnmetko Oy

RITCHIE BROS.
MASCUS
mascus.fi

17000 € 2006

Scania R 500

1 055 430 h, Kristinestad ID: 7FE5E0C6

Mikaël Aspås +358 40 4877105

94000 € 2021

Sany SY 265 CLC

860 h, –

ID: EFF14912

Tero Heino +358 405005683

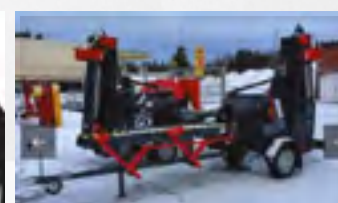
2299 €

Seme K36, K56, K88

–

ID: FDAEE190

Jyrki Kovanen +358 400 193101

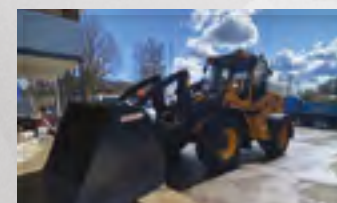
5290 € 2018

Pilkemaster GO

10 h, –

ID: 12D6C8E8

Jukka-Pekka Tournonen +358 401961288

105000 € 2014

Ljungby L 9

9 983 h, sipoo ID: 9D7F1870

Vesa Vesterinen +358 505529805

29000 € 2016

PTH Speed Grader G2

297 h, –

ID: 52F70BA6

Jouni Mäenpää +358 407172638

112000 € 2013

Manitou 2150 mrt+

4 082 h, –

ID: 562DB79A

Jyrki Mäkelä +358 407222900

230000 € 2009

Sandvik DS520-TC

5 882 h, –

ID: 600280BA

Henri Jokitalo +358 407020799

Lisätietoa yllä olevista ilmoituksista saat syöttämällä ID:n Mascuksen etusivulla olevaan ID hakuun.

Haluatko koneilmoituksesi Koneyrittäjä-lehteen ja Mascus sivustolle? Käy lisäämässä ilmoituksesi osoitteessa www.mascus.fi

Kuljettajan vaikutus

Kuljettajat ovat yksilöitä. He osaavat ehkä tehdä paremmin töitä jollakin tietyllä kone-merkillä tai tyypillä. Samoin eri ihmiset voivat olla tehokkaampia erilaisilla leimikkotyypeillä. Kuljettajien hakkuutapakohtainen polttoainetieto saattaa siis auttaa sijoittamaan kuljettajia niille leimikoille, joilla he ovat tuottavimmillaan. Polttoainetietoa voidaan myös käyttää kuljettajien kouluttamiseen liittyvässä suunnittelussa. Kuljettajan aiheuttaman polttoainekulutuksen ja sitä myötä hiilidioksidipäästöjen suuruutta seurattaessa on hyvä samalla katsoa myös kuljettajan tuotavuutta. Sellainen kuljettaja, jolla polttoaineen kulutus on keskimääräistä suurempaa, saattaa myös tuottavuus olla suurempaa. Joskus siis enemmän tunnissa litroja polttavan kuljettajan kulutus ja hiilidioksidipäästö kuutiota kohti voi olla pienempi, kuin vähemmän tunnissa litroja kuluttavalla kuljettajalla.

Työmaan olosuhteet

Metsäkoneet ovat tuotantohyödykkeitä ja ne ovat jatkuvasti kovissa olosuhteissa. Erityisesti koneen vanhentuessa siihen saattaa alkaa tulla erilaisia vikaantumisia, jotka voivat vaikuttaa koneen polttoaineen kulutukseen. Jatkuvalla kulutuksen seurannalla voidaan nähdä, jos jonkin yksittäisen

metsäkoneen kulutus nousee pysyvästi ja ilman selvää selitystä. Kun koneiden kulutusta voidaan seurata jopa leimikko- ja päivätasolla, niin mahdolliset piilevät vikatilanteetkin voidaan löytää ja niihin voidaan reagoida melko nopeasti.

Päästöjen seuranta helpoksi

Metsäkonetyön tuottavuuden seurantajärjestelmään voidaan helposti kerätä päivittäin talteen kaikki olennainen tieto jokaiselta työpäivältä. Kun seurantajärjestelmään kerätty tieto sisältää monen muun oleellisen tiedon lisäksi metsäkoneiden kulutustiedot, on niitä helppo seurata käytännössä milloin ja mistä tahansa. Siihen riittää, että on älylaite, jolla pääsee internetiin.

Metsäkoneiden ohjelmistot ajan tasalle

Mielenkiintoista on ollut havaita, että tästä asiasta puhutaan paljon, mutta seurantaa ei ole ehkä kuitenkaan vielä yritystasolla tehty kovin aktiivisesti. Datapankin yhteydessä on esimerkiksi havaittu, että joissakin metsäko- neissa polttoaineen kulutus näyttää raporttien mukaan olevan vain noin 10 % todellisesta. Selvittäessämme asiaa olemme havainneet, että tämä johtuu metsäkoneessa olevasta päivittämättömästä ohjelmistoversiosta. Tältä pohjalta voimme siis suositella kaikkia koneel- lisen puunkorjuun yrittäjiä lähtökohtaisesti

huolehtimaan kaiken muun ohessa myös siitä, että kalustoihin päivitetään uusimmat saatavilla olevat ohjelmistoversiot. Uusimmilla ohjelmistoversioilla varmistetaan samalla myös koneiden paras mahdollinen toiminta puunkorjuutyön kannalta.

Lisäksi puunkorjuuyritysten sidosryh- mät pyytävät toisinaan puunkorjuuyrityk- siltä ympäristönäkökulmaan vedoten entis- tä tarkempia hakkuuraportteja. Jos puun- korjuuyrittäjä käyttää omaa seurantajärjes- telmäänsä, jossa on osana päästöjen se- uranta, niin muita omaan liikesalaisuuteen- sa kuuluvia avaintietoja ei ehkä olekaan tarpeen luovuttaa sidosryhmille.

Jos haluat kuulla tarkemmin Koneyrittäjien Datapankin päästöseurannasta sekä metsäkoneiden polttoaineen kulutuksen että siitä aiheutuvien hiilidioksidipäästöjen seurannassa, niin ota yhteyttä:

Koneyrittäjien Datapankki asiakasvastaava:
Harri Grundström p. 040 9009 427
harri.grundstrom@koneyrittajat.fi
www.koneyrittajat.fi/datapankki

LM-Parkin isäntäväkeä: etualalla Markku Suominen ja poikansa Oskari Suominen, taustalla toinen poika Santeri Suominen sekä Markun äiti Irja Suominen.

Kansanedustaja Eeva Kalli ja Satakunnan Koneyrittäjien puheenjohtaja Jukka Storberg.

Suomen Työkone Oy:n Timo Yli-Hakolan ja Keijo Rajaniemen kanssa juttusilla Markku ja Oskari Suominen.

Satakunnan Koneyrittäjät järjesti jo yhdeksättä kertaa Länsirannikon Konepäivät. Tällä kertaa tapahtuma järjestettiin Raumalla, upoudussa LM-Parkissa.

Kansanedustaja ja keskustan eduskuntaryhmän 1. varapuheenjohtaja **Eeva Kalli** toi valtiohallan tervehdyksen tapahtumaan. Hän oli puhumassa myös neljä vuotta sitten Ulvilassa vuonna 2019, kun Satakunnan yhdistys järjesti edellisen kerran vastaavan tilaisuuden. Eeva Kalli totesi, että maailma on muuttunut paljon neljässä vuodessa, mutta konetyöalojen asema on nykytilanteessa melko samanlainen.

– Koneala on edelleen avainasemassa kasvu-uralla pääsemisessä. Nyt on korkea inflaatio, korot nousevat ja talous supistuu. Se heijastuu myös konealaan, mutta sama toimii myös toiseen suuntaan. Vahva ja voimakas koneala liikuttaa taloutta, Eeva Kalli sanoi.

Kalli korosti konealan tärkeyttä, kun fossiilitaloudesta siirrytään biotalouteen. Metsien kestävä käyttö ja maailmanluokan

metsänhoito kasvattavat hiilinieluja. Taustalle tarvitaan metsätieverkoston kehittämistä ja ylläpitoa. Kallin mukaan myös monimuotoisuudesta on pidettävä huoli, ja sitä edistetään Metso ja Helmi-ohjelmilla.

Energiakysymyksissä Kalli kertoi odottavansa hallitukselta ilmoitusta toimista, joita hallitus aikoo tehdä polttoturpeen suhteen, sillä polttoturpe on tarpeen huoltovarmuudessa.

Kiitosta Kalli jakoi hallitukselle budjettiriihessä väylien korjausvelan taittamiseen osoitetuista 250 miljoonasta eurosta, vaikkakin rahoitusta toisesta päästä vähennetäänkin. Samalla Kalli kritisoi hallituksen jäärapaista halua pitää kiinni Turun tunnin juna -hankkeesta. Kallin mukaan niillekin rahoille olisi viisaampaa käyttöä tiestön korjausvelan purussa.

Eeva Kalli otti puheessaan esiin konetyöaloillakin kasvua vaiva-

van ongelman: työvoimapulan. Hän toivoi yhteistyötä lisää työelämän ja oppilaitosten välille.

– Koneala on erityistä osaamista edellyttävä laji. Sitä oppii vain tekemällä, ei pelkästään koulussa, Kalli totesi.

Kipinää nuorisolle

Koneyrittäjien puheenjohtaja **Markku Suominen** katsoi ilahduneena paikalla olleita useita lapsiperheitä. Hän toivoi Länsirannikon Konepäivästä tarttuvan konealan kipinää kaikille nuorille paikalla olleille, sillä tekijöitä alalla tarvitaan jatkossa.

Tulevaisuuden uskoa tarvitaan myös konealan yrityksissä.

– Ajat ovat nyt haastavia, mutta yrittäminen on aina sopeutumista vallitseviin oloihin. Uskoa tulevaan pitää olla ja tässä pelikentässä on nyt oltava ketterä, että saa oman yrityksen asi-

at hoidettua niin, että pärjää, Suominen sanoi.

Porista Raumalle

Satakunnan Koneyrittäjien puheenjohtaja **Jukka Storberg** kertasi Konepäivien historiaa. Tapahtuma järjestettiin nyt yhdeksättä kertaa ja Storberg on ollut mukana joka kerta, ensin kävijänä ja nyt järjestäjänä.

– Ensimmäiseen tapahtumaan osallistuin vieraana vuonna 1995, kun olin hankkinut ensimmäisen moton ja liittynyt jäseneksi Koneyrittäjiin, Storberg muisteli.

Tapahtumapaikka on vaihdellut vuosien saatossa. Ensimmäiset Konepäivät järjestettiin Porin Kuuminaisissa, aivan meren rannalla sijaitsevassa niemessä.

– Tosin merinäköalaa ei silloin ollut, kun synkässä metsässä ja hiekkamonttujen äärellä oltiin. Mutta yleisöä riitti, makkara kä-

ristyi nuotiolla ja juttu nuotion ympärillä luisti, Storberg kertoi.

Kuuminaisten niemestä on tapahtuma kulkenut Harjavallan kautta Ulvilaan ja nyt vuonna 2023 Raumalle LM-Suomisten upouuteen LM-Parkiin. LM-Park tarjoaa Rauman Lakarissa mainiot tilat näyttelypaikalle.

Caterpillarin koneet Avescon osastolla.

Myös ProSilva oli paikalla.

I. Heinilä Oy tuo maahan mm. slovenialaisia Krpanin metsätyökoneita ja Ruotsista Hypro-tractoriharvestereja.

Liebherrin osastolla oli nähtävillä mm. kaivukone peräkärrineen.

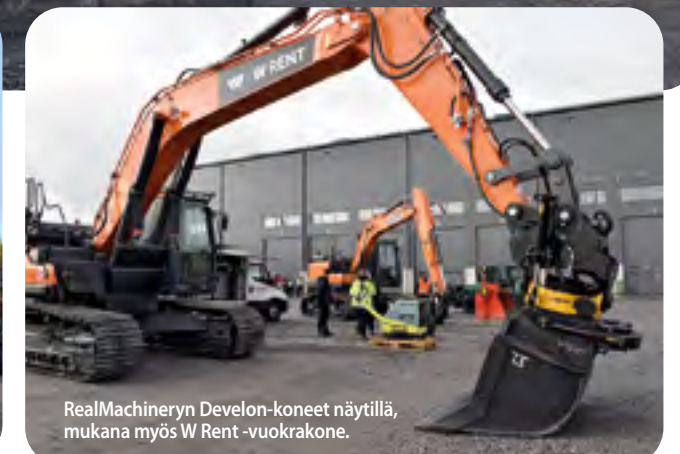
Metsäpalvelu Helminen Oy:n Elephant oli Ponssin osastolla.

Metsätyö Oy:n Timo Korhonen ja Komatsu Forestin Tommi Virta.

Suomen Telakoneen / Finnsiirron koneet olivat alueen pohjoiskulmalla.

RealMachineryn Develon-koneet nähtävillä, mukana myös W Rent -vuokrakone.

Metsätyö Oy:n uutuus Olofsforsin 14mm verkkoteräs.

Komatsu Forest Oy:n osastolla Komatsu 825 ajokone kuormasi puita.

Nordic Traction Oy esitteli Clark Tracks teloja ja Ofa ketjuja.

Erno Mäntynen esitteli 14-tonnista Logset 8F ajokonetta. Koneessa on Smooth Ride ohjaamojousitus.

Ahti Sormunen esitteli Sampo-Rosenlew FR28 ajokonetta ja HR46 hakkuukonetta.

Kesla 104 metsäperävaunu kevyempään ajoon oli Valtra Traktoreiden ohessa mukana.

Priima Rengas esitteli raskaan kaluston renkaita.

Pekka Sillanpää kertoi mukavaa tarinaa museorekisterissä olevasta vuoden 1991 Volvo 240 GL bensa-autosta. Hän oli saanut pelastettua auton joutumasta romutukseen. Auto on täysin ruostevapaa ja virheetön, kehaisi Sillanpää.

Maanrakennus Mykrä Oy:n puuenergiakalustoa.

John Deere Forestryn osastolla nähtiin Metsä Hallio Oy:n hakkuukone ja Livia ammattiopiston JD 1010G ajokone.

Tracwest Rentti oli tuonut Case-koneita rivin pihaan. Mukana oli muun muassa pyörälustainen uutuus Case 175E SR. Samassa rivissä oli myös LM Suomet Oyn tiehöylä Case 856C AWD.

Pewag esitteli muun muassa metsäkoneteloja ja -ketjuja sekä erilaisia kettinkejä.

”Whistleblowing”-sääntely

koskemaan myös alle 250 henkilöä työllistäviä yrityksiä ja organisaatioita joulukuussa 2023

Ilmoittajansuojalaki ja sen peruseriaatteen

Ilmoittajansuojalait vaihtelevat maittain, mutta yleensä niillä on muutamia yhteisiä periaatteita:

1. Anonymisyys: Ilmoittajat voivat usein tehdä ilmoituksensa anonymisti tai luottamuksellisesti, jotta heidän henkilöllisyytensä ei paljastu.
2. Suojelu kustotomilta: Laki tarjoaa suojaa ilmoittajille, jotka kokevat kustotomia, kuten irtisanomisen tai syrjinnän, ilmoituksen jälkeen.
3. Palkkiot ja hyvitykset: Jotkut ilmoittajansuojalait mahdollistavat ilmoittajille taloudelliset palkkiot tai hyvitykset, mikä kannustaa ihmisiä astumaan esiin.
4. Oikeudellinen suoja: Ilmoittajilla on usein oikeus oikeudelliseen suojeluun, jos heitä vastaan ryhdytään oikeustoimiin.

Ilmoittajansuojalaki on tärkeä, koska se kannustaa ihmisiä astumaan esiin ja kertomaan totuuden silloin, kun he havaitsevat epäkohtia. Ilman tällaista lainsäädäntöä monet väärinkäytökset saattaisivat jäädä paljastamatta, ja ne jatkuisivat vahingoittaen yhteiskuntaa ja luottamusta sen toimielimiin.

Laki auttaa myös luomaan avoimen ja reilun toimintaympäristön yrityksille ja organisaatioille. Kun työntekijät tietävät, että he voivat ilmoittaa laittomista toimista ilman pelkoa seuraamuksista, yritykset ovat alttiimpia noudattamaan lakeja ja eettisiä periaatteita.

Ilmoituskanavan käyttäminen on organisaatiolta osoitus halusta toimia vastuullisesti ja väärinkäytöksiin puuttuen.

Soveltamisala

Ilmoittajansuojalakia sovelletaan ilmoituksiin lainsäädännön rikkomisista seuraavilla lainsäädännön aloilla:

- 1) julkiset hankinnat lukuun ottamatta puolustus- ja turvallisuushankintoja;
- 2) finanssipalvelut, -tuotteet ja -markkinat;
- 3) rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen;
- 4) tuoteturvallisuus ja vaatimustenmukaisuus;
- 5) liikenneturvallisuus;
- 6) ympäristönsuojelu;
- 7) säteily- ja ydinturvallisuus;
- 8) elintarvikkeiden ja rehujen turvallisuus sekä eläinten terveys ja hyvinvointi;
- 9) Euroopan unionin toiminnasta annetun sopimuksen 168 artiklan tarkoittama kansanterveys;
- 10) kuluttajansuoja;
- 11) yksityisyyden ja henkilötietojen suoja sekä verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuus.

Lakia sovelletaan 1 momentissa tarkoitetuissa asioissa tekoihin tai laiminlyönteihin:

- 1) jotka on säädetty rangaistavaksi;
- 2) joista voi seurata rangaistusluonteinen hallinnollinen seuraamus; taikka
- 3) jotka voivat vakavasti vaarantaa lainsäädännön yleisen edun mukaisen tavoitteiden toteutumista.

Ilmoittajan suojelun edellytyksiin kuuluu, että ilmoitettavan tiedon on kuuluttava ilmoittajansuojalain soveltamisalaan ja ilmoittajalla on

oltava perusteltu syy uskoa siihen, että rikkomista koskeva tieto on paikkansa pitävää.

Ilmoituskanavalle asetettavat vaatimukset

Sisäisessä ilmoituskanavassa ilmoitus tulee voida tehdä kirjallisesti tai suullisesti. Vastaanottoilmoitus ilmoittajalle on annettava seitsemän päivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta. Jos suullinen ilmoittaminen on mahdollista, se on voitava tehdä puhelimitse tai muun ääniviestijärjestelmän kautta ja ilmoittajan pyynnöstä kohtuullisen ajan kuluessa järjestettävässä henkilökohtaisessa tapaamisessa.

Sisäisen ilmoituskanavan perustaneen organisaation on tiedotettava ilmoittamisesta sisäiseen ilmoituskanavaan ja oikeuskanslerinviraston keskitettyyn ilmoituskanavaan, ilmoittamiseen liittyvistä menettelyistä ja ilmoittajan suojelun edellytyksistä. Tiedot on esitettävä selkeässä muodossa ja siten, että ne ovat helposti ilmoittajien saatavilla. Oikeuskanslerinviraston keskitettyyn ilmoituskanavaan on mahdollista tehdä ilmoitus silloin, kun organisaatiossa ei ole sisäistä ilmoituskanavaa, tai ilmoittajalle ei ole annettu mahdollisuutta ilmoittamiseen sisäisen kanavan kautta. Myös jos ilmoittajalla on perusteltu syy uskoa siihen, ettei rikkomiseen voida tehokkaasti puuttua tai jos ilmoittajalla on perusteltu syy uskoa, että hän on vaarassa joutua ilmoittamisen johdosta vastatoimien kohteeksi.

Ilmoituksen käsittelystä vastaavan henkilön on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin ilmoituksen paikkansa pitävyyden selvittämiseksi ja tarvittaessa rikkomiseen puuttumiseksi.

Ilmoituksen käsittelystä vastaavan henkilön on annettava ilmoittajalle kolmen kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottoilmoituksen toimittamisesta tieto siitä, mitä toimenpiteitä ilmoituksen perusteella toteutetaan. Jos vastaanottoilmoitusta ei ole toimitettu, toimenpiteistä on kerrottava kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun ilmoituksen vastaanottoilmoitusta koskeva seitsemän päivän määräaika on päättynyt.

Ilmoittajan vastuu

Vaikka ilmoittajansuojalaki tarjoaa tärkeän suojan ilmoittajille, on myös tärkeää muistaa, että ilmoittajilla on vastuu käyttää tätä oikeuttaan oikeudenmukaisesti ja eettisesti. Väärä ilmoitus voi aiheuttaa vakavia haittoja yksilöille ja organisaatioille, ja se voi vähentää luottamusta ilmoittajansuojalain tehokkuuteen.

Tahallaan väärillä tiedoilla ilmoittamisesta voidaan tuomita sakkoja ilmoittajalle eikä laki suojaa ilmoittajaa vastatoimilta taikka yksityisoikeudellisia seuraamuksia vastaan.

Yhteenveto

Ilmoittajansuojalaki on merkittävä osa oikeusjärjestelmiämme, joka kannustaa ihmisiä astumaan esiin epäeettisen käytöksen ja laittomien toimien paljastamiseksi. Se luo turvallisen ympäristön ilmoittajille ja edistää avoimuutta ja vastuullisuutta yhteiskunnassamme. Kuitenkin on myös tärkeää muistaa ilmoittajien vastuu ja eettiset velvollisuudet varmistaaksemme, että ilmoittajansuojalaki toimii oikeudenmukaisesti ja tehokkaasti. Ilmoituskanava tulee ottaa käyttöön 50–249 henkilöä työllistävissä yrityksissä viimeistään 17.12.2023, joten nyt viimeistään on aika ilmoituskanavan suunnittelulle ja organisoinnille.

HEIDI HALTTUNEN, OIKEUSNOTAARI

fenn
ASIANAJOTOIMISTO

Huokeampi vaihtoehto

F

Fiat E-DOBLÒVan 5

Stellantis-konsernin EMP2-pohjalevyllä rakennetaan eri merkeillä myytäviä sähkökäyttöisiä kevyitä pakettiautoja. Tällä tavalla voidaan säästää valmistuskustannuksista, auto saa identiteetin, kun auton keulaan asennetaan jokin konsernin merkeistä

SAKARI KOKKONEN

Pohjois-Espanjan Vigon kaupungissa sijaitsevassa auto-tehtaassa valmistetaan käytännössä saman näköistä, lähes tonniluokan sähkökäyttöistä pakettiautoa usealla eri merkillä. Keulassa saattaa olla tuttuja merkkejä, Citroen, Peugeot ja Toyota. Kokeilimme yhtä niistä Fiatin E-DOBLÒA

Kyseessä on noin 800 kilon kantavuudella ja 3.9 kuution tavaratilalla varustettu pikku pakettiauto. Vaikka ulkonäkö on vahvasti samanlainen kuin serkuillaan, myöskin tekniikka, näyttää Fiat aivan omalta merkiltään. Kyseessä on sarjan edullisin mallisto. Tämä näkyy ulospäin esimerkiksi peltivanteista. Edullisuus ei tarkoita kuitenkaan keinoa varustelua. Valittavissa on 17 erilaista aktiivista ja passiivista kuljettajaa avustavaa toimintoa kuten peruutuskamera, hätäjarrutustoiminto, kaistavahti sekä kuljettajan vireystilan valvonta.

Ohjaamossa suurin ero, vaikka serkkuun Peugeotin Expertiin löytyy ohjauspyörän koosta. Fiatin ohjauspyörä on suurempi koska mittaristoa katsotaan ratin kehän sisältä. Muuten katkaisijoiden paikat sekä suunnanvaihdiin löytyy tutusta paikasta. Ohjaamon äänimaailma on hiukan äänekkäämpi kuin Peugeotissa. Kuljettajan penkin pituussuuntaista säätöä rajoittaa pidemmälle kuljettajalle tavaratilan väliseinä. Autoon on helppo nousta ja poistua.

Valtateillä Fiat kulkee hyvin taloudellisesti. Rekuperaation voimakkuus on normaaliajossa kevyt mahdollistaen rullauksen. rekuperaatiota voidaan lisätä suunnanvaihtimen B-asennolla, joka voimistaa moottorijarrutuksen tehoa mahdollistaen nopeamman energian talteenoton. Kaupungissa Fiat on näppärä kulkupeli, etukulmat tarvitsevat lisähuomiota mutta niihin tottuu nopeasti. Peruutuksissa lisäturvaa tuo peruutuskamera, jonka kuva on selkeä.

Kokonaispituudeltaan 4.75 metrin on saatu 3.9 kuution tavaratila, jonne mahtuu pari FIN-lavaa. Määräyksen vaatimukset täyttävät sidontalenkit helpottavat kuorman varmistusta. Tavaratila on selkeän muotoinen ja ovien aukaisukulma vähintään riittävä. Perävaunun vetomassa jää pieneksi, ainoastaan 750 kiloon.

Fiatin pohjalevyyn asennetut 50 kilowattitunnin akut mahdollistavat WLTP-syklin mukaan noin 275 kilomerin toimintamatkan. Kesäkelissä tämän pitäisi olla saavutettavissa, riippuen tietenkin auton kokonaismassasta, ajotavasta sekä toiminta-alueesta. Tyhjä akusto latautuu maksimissaan 100 kilowatin teholla 80 prosentin varaustasoon noin puolessa tunnissa. Jos kotona on käytössä 11 kilowatin 3.vaihelataus, saadaan patteri täyteen noin viidessä tunnissa.

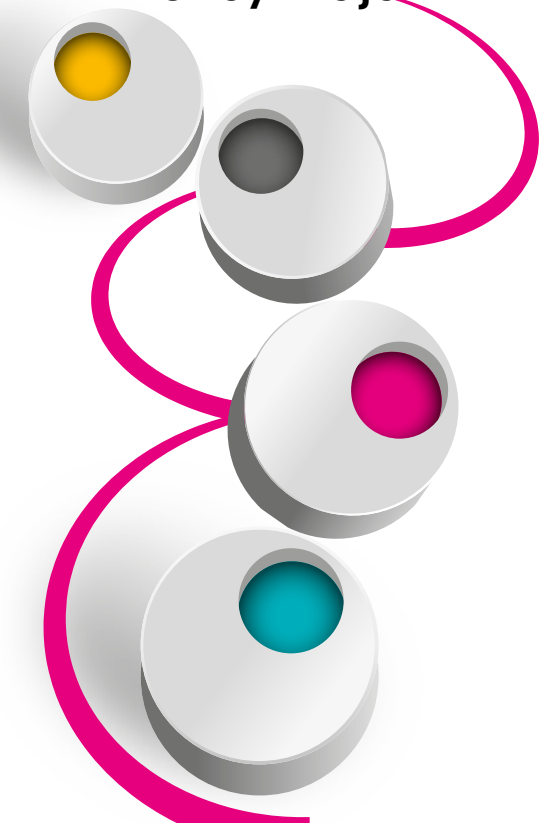
E-DOBLÒ soveltuu hyvin taajamissa sijaitsevien työmaiden monitoimikulkupelinä. Sillä voidaan toimittaa varaosat koneisiin puhalla energialla. Fiatin ostohinta on kohtuullinen ja energiankulutus edullista, joten näin tarkan euron aikana on mahdollista päästä piiniin säästöihin,

Fiat E-DOBLÒVan 50 kWh 136 Maxi Launch Edition
 Moottori: Sähköauto, etuveto.
 Teho: 100 kW (136 hv), 5500 r/min
 Vääntö: 260 Nm
 Akusto: Energiasisältö 50 kWh.
 Lataus Type 2: 11 kW, CCS: 100 kW.
 Toimintamatka: 275 km WLTP
 Huippunopeus: 130 km/h
 Mitat: pituus: 4 753 mm, leveys: 1 848 mm, korkeus: 1 860 mm, akseliväli: 2975 mm
 Tavaratila: 3,9 m³
 Takuu: 2 vuotta
 Myynti: fiat.fi

2023

Koneyrittäjä

Tilaan 2023 vuosiliiaus 80€+ alv
 Koneyrittäjän 2023 kestoilmais 75€+ alv
 Nimimerkki
 Osoite
 Postios.
 Puh.
 Lahjoituksen vastaanottaja
 Nimimerkki
 Osoite
 Postinro ja -toimipaikka

Finnmetko Oy
 tunnus 5007665
 00003 HELSINKI

Finnmetko Oy
 maksaa
 postimaksun

Titanium^{EXV}

**ISOMPI KÄRKI
PAREMPI, TASAISEMPI LEIKKAUS
KESTÄÄ PIDEMPÄÄN**

.404" HARVESTER BAR

**TRILINK Harvesterin
404" teräketju**

- Vastinetta rahalle
- Useita kromipäälysteitä
- Optimaalinen teroituskulma

Kysy lisää!

UITTOKALUSTO
www.uittokalusto.fi

TAMPERE | Ahlmanintie 72 | 03 222 5585 | tampere@uittokalusto.fi
SAVONLINNA | Taitajantie 2 | 015 555 0402 | shop@uittokalusto.fi

**Metsäkoneiden lavettikuljetukset
Eurooppaan
asiantuntemuksella ja
monivuotisella kokemuksella.**

AJ-Teräs Oy
Rajaportintie 2
34600 Ruovesi
☎ 0500 625 119

Metsä- ja maanrakennuskoneiden kuljetusautot.
Monipuolinen valikoima ja yksilöllinen suunnittelu.
Teemme myös akselivälimuutokset, koneistukset, korjaukset ja huollot.

ARILAHTI KY

Ylävaltolantie 20, 52200 Puumala, 015 668 7161
arilahti.ky@kolumbus.fi • www.arilahtiky.fi

KONEYRITTÄJÄT

**Koneyrittäjien
Datapankki**

**Metsäkonetietojen
keruu- ja raportointipalvelu
johtamisen avuksi**

www.koneyrittajat.fi/datapankki

KONEYRITTÄJÄ 10/2022 ilmestyy 22.12. Aineistopäivä on 22.11.

**Ota yhteys: Tapio Hirvikoski, puh. 040 9009 417
tai tapio.hirvikoski@koneyrittajat.fi**

Uudet tietovisualisoinnit kertovat, millaisia ovat Suomen metsät ja metsänomistajat – aineisto on kaikkien vapaassa käytössä

Pellervon taloustutkimus PTT on julkaissut kaksi visuaalista koostetta suomalaisista metsänomistajista ja Suomen metsien käytöstä. Esitykset perustuvat tuoreeseen tutkittuun tietoon, kuten Metsänomistaja 2020 -tutkimukseen ja alan tilastoihin. Ne on julkaistu sekä suomeksi että englanniksi metsäalan ammattilaisten, muiden toimijoiden ja aiheesta kiinnostuneiden vapaaseen käyttöön.

Haluamme levittää metsää koskevaa tutkimustietoa laajasti ja helposti ymmärrettävästi. Tavoitteena on korostaa etenkin suomalaisen metsänomistuksen ja metsien käytön moninaista luonnetta, kuten omistajien lukuisia erilaisia tavoitteita metsilleen”, kertoo tutkimusjohtaja **Paula Horne**.

Visualisoinnit on julkaistu kahden A4-kokoisena grafiikkana, ja ne kokoavat yhteen parikymmentä tutkimustulosta ja tilastofaktaa metsistä. Toinen keskittyy suomalaisiin metsänomistajiin ja heidän näkemyksiinsä, toinen Suomen metsiin ja niiden käyttöön. Mukana on muun muassa tietoa metsänomistajien määrästä, tilo-

Metsäalan huippuosajaksi Tredusta!

- Metsäkoneenkuljettaja
- Yhdistelmäajoneuvonkuljettaja

Hae kevään yhteishaussa
Metsätien toimipisteeseen Ylöjärven Kuruun.

Meillä on myös monia koulutuksia aikuiseen makuun, esim.

- erä- ja luonto-opas, luontoalan ammattitutkinto
- metsänomistajan metsäkoulu, metsäalan ammattitutkinto

Lisätietoja:
Opinto-ohjaaja Mervi Putkonen,
mervi.putkonen@tampere.fi, puh. 050 359 2632

Katso lisätietoja tredu.fi

tredu
TAMPEREEN SEUDUN AMMATTIOPISTO

jen koosta, omistajien tavoitteista sekä metsien kasvusta ja hoidosta. Kokonaisuudet on suunniteltu niin, että yksittäisiä tietoja voi myös irrottaa erilleen ja käyttää esimerkiksi diaesitysten tai sosiaalisen median päivitysten kuvituksena.

”Pidämme tärkeänä, että Suomen metsiä käsittelevä tutkimustieto tavoittaa myös kansainvälisistä yleisöä esimerkiksi Euroopan maissa, minkä vuoksi visualisoinnit on julkaistu suomen ohella englanniksi. Toivomme että moni alan toimija tai muuten metsäaiheista kiinnostunut hyödyntää niitä omassa toiminnassaan tai viestinnässään”, sanoo metsäekonomisti **Matti Valonen**.

Visualisoinnit on julkaistu eri tiedostomuodoissa (png, pdf) PTT:n verkkosivuilla osoitteessa www.ptt.fi/julkaisu/metti/ ja ne ovat vapaasti alan toimijoiden ja muiden kiinnostuneiden käytössä lähde mainiten. Sivulta löytyvät kaikkien käytettyjen tutkimuslähteiden tiedot. Mukana on muun muassa laajan Metsänomistaja 2020 -tutkimuksen, Luonnonvarakeskuksen, Tilastokeskuksen, Metsähallituksen ja ympäristöministeriön aineistoja.

Metsän verran tietoa (METTI) -hankkeen on rahoittanut Metsämiesten Säätiö. Lahjoitukset ja säätiöuusiut ovat tärkeä osa säätiön yleishyödyllisen toiminnan vaikuttavuutta. Lisätietoja www.mmsaatio.fi

nimitys

KH-KONEET OY

KH-Koneiden myyntitiimi sai vahvistusta, kun **Johan Seikola** aloitti 30.10.2023 KH-Koneiden Varsinais-Suomen myyjänä. Seikolan vastuulle kuuluu kaikki KH-Koneet Groupin konemerkit: Kramer, Yanmar, Ljungby Maskin, Wacker Neuson, Kobelco ja Brock-imulakaisukoneet.

Seikola siirtyi KH-Koneet Oy:n palvelukseen Veho Oy:stä, jossa hän toimi erikoisajoneuvojen myyntipäällikkönä. Seikolalla on vahva myyntinillinen tausta, jota tukee aiempi työkokemus Wihuri Oy Teknisen Kaupan Wille-kiinteistöhuoltokoneiden, Caterpillar-tuotteiden sekä Aebi Schmidt-tuotteiden myynnistä.

John Deere Financial käynnistää metsäkoneiden rahoitusohjelmat Suomessa

John Deere Forestry Oy on laajentanut palveluaan Suomen metsäkoneasiakkaille rahoitusratkaisulla, joita tarjoaa John Deere Financial (JDF), Deere & Companyn rekisteröity tavaramerkki.

Maatalous- ja nurmikonhoitokoneasiakkaiden John Deere Financial -ohjelmat käynnistyivät Suomessa jo vuonna 2021. Syyskuusta 2023 lähtien rahoituspalvelut (leasing- ja osamaksu) ovat myös John Deere Forestry Oy:n asiakaskunnan käytettävissä.

Mika Hannonen, John Deere Forestry Oy:n aluejohtaja: "Olemme erittäin tyytyväisiä voidessamme laajentaa palveluitamme entisestään ja tarjota metsäkoneasiakkaillemme myös rahoituspalveluita. Yhdessä huoltojen, osien, takuiden ja jatkettujen takuiden kanssa tarjoamme asiakkaillemme täydellisen palvelupaketin."

John Deere Financialin Euroopan alueen toimitusjohtaja **Andreas Peppel** on samaa mieltä: "Markkinat tarvitsevat räätälöityjä rahoitusratkaisuja yhä enemmän, ja tarjoamme ne myös John Deere Forestry Oy:n asiakkaille Suomessa."

Tätä varten John Deere Financial on allekirjoittanut yhteistyösopimukset kahden rahoituskumppanin kanssa OP Yrityspankin ja Nordea Rahoitus Suomen kanssa. Molemmilla kumppaneilla on pitkäaikainen kokemus rahoituksen tarjoamisesta asiakkaille Suomessa.

Metsänhoidon suosituksissa uutta tietoa energiapuun laadukkaaseen korjuuseen

Puulla tuotetaan 10 prosenttia Suomen energiasta. Pienpuun korjuu parantaa tukeiksi kasvatettavien puiden hiilensidontaa ja taloudellista arvoa. Työhön kuuluu luonnon monimuotoisuudesta huolehtiminen ja vesiensuojelu. Uusin tutkimustieto ja käytännön kokemukset laadukkaasta energiapuun korjuusta sekä kohteiden valinnasta ovat nyt saatavilla päivitetystä metsänhoidon suosituksista.

Kuva: Kalle Kärhä, metsänhoidon suosituksista

Metsänomistajat ovat viime vuosina kunnostautuneet nuorien metsien hoidossa. Tästä huolimatta yli 800 000 hehtaaria odottaa hoitotoimia, jotka parantaisivat metsien kasvua. Kohdullisen kustannustehokas keino tähän on energiapuun korjuu.

Energiaa puusta

Kiinteällä puupolttoaineella tarkoitetaan puuta, joka päätyy energiantuotantoon mm. sahojen sivuvirroista ja suoraan metsästä. 2022 tällaista puuta käytettiin 22,5 miljoonaa kuutiometriä ja sillä tuotettiin noin kymmenesosa koko Suomen energiantuotannosta. Noin puolet määrästä oli ns. metsähaketta, jota tehdään pienpuusta, hakkuutähteistä ja kannoista. Uusiutuvalle puulle korvataan fossiilisia polttoaineita, mikä parantaa energiaomavaraisuutta.

"Energiapuulla on edelleen suuri rooli Suomen energiaomavaraisuuden turvaamisessa. Korjuukohdeet ja toteutustavat on kuitenkin syytä valita hyvin, jotta lopputulos jää positiiviseksi metsien kasvun lisäksi myös luonnon näkökulmasta", sanoo metsien käytön asiantuntija **Laura Nikinmaa** Tapiosta.

Uutta tietoa kohdevalintaan ja korjuuseen

Kasvatusmetsät ovat sopivia kohteita energiapuun korjuuseen

nuoren metsän hoitotoimien ja ensiharvennuksen yhteydessä sekä silloin, kun metsään tehdään päätehakkuu. Kohdevalinnassa arvioidaan metsän ravinteikkaus, korjattava energiapuulajike ja sen määrä. Korjuun taloudellinen kannattavuus määräytyy pitkälti sieltä saatavan kertymän mukaan. Metsänhoidon suosituksissa esittelevät metsänomistajalle taloudellisia ja ympäristönäkökulmia, joiden avulla hän voi päättää energiapuun korjuusta.

Pienpuu voidaan korjata metsästä karsittuna rankana, jolloin oksat jätetään metsään tai ns. kokopuuna, jolloin koko puu päätyy energiakäyttöön. Päätehakkuun yhteydessä voidaan korjata energiaksi hakkuutähdettä ja kantoja.

Laadukkaassa energiapuun korjuussa turvataan jäävän puuston kasvu, luonnon monimuotoisuus ja vesien puhtaus. Kuivahkoilla ja sitä karummilla kankailla suositellaan jättämään oksat ja hakkuutähteet metsään, sillä niiden neulasat sisältävät runsaasti puuston kasvua hyödyttäviä ravinteita. Myös rehevämmillä kankailla on hyvä jättää osa oksista metsään.

Lehtipuiden latvukset, lahoppu ja tiheiköt ovat tärkeitä monelle eliölle. Ne on suositeltavaa jättää korjuun ulkopuolelle luonnon monimuotoisuuden hyväksi. Uudistusaloilla kantojen ja hakkuutähteiden korjuussa on tärkeää huomioida myös vesiensuojelun vaatimukset jättämällä riittävän leve-

ät suojavyöhykkeet vesistöjen varrelle. Lisäksi on muistettava metsätuhojen torjunta.

"Juurikäpää ei katso, mitä puuta korjataan, vaan voi levitä myös energiapuiksi menneiden puiden kannoilla. Siksi on tärkeää, että myös energiapuun korjuussa huomioidaan tuhoriskit", Nikinmaa toteaa.

Ammattilaisille suositukset sisältävät tärkeää tietoa myös energiapuun varastoinnista ja metsähakkeen laadun varmistamisesta.

Tutkijat ja käytännön toimijat yhteistyössä

Metsänhoidon suosituksista valmistetaan metsä-, ympäristö- ja ilmastotoimen toimijoiden yhteistyönä. Työtä koordinoi Tapio maa- ja metsätalousministeriön toimeksiannosta. Tässä päivityksessä erityiskäsittelyssä olivat nuorten metsien energiapuun korjuun kohdevalinta ja kriteerit.

"Energiapuulla on nyt kova kysyntä ja alalla on uusia toimijoita. Siksi on hyvä, että metsänhoidon suosituksista löytyy selkeät ohjeet korjuun toteutukselle ja kohdevalinnalle", kommentoi päivitystyössä mukana ollut bioenergian ja biotalouden asiantuntija **Kyösti Turkin** Suomen Metsäkeskuksesta.

Gripen
of Sweden

kutteri

CLARK TRACKS
high performance for maximum work life

NORDCHAIN

FLEX

STIHL

OPTIMAALISTA TEHOA ENERGIAPUUN TEKOOK

KETO FORST

XTREME V2

Tulossa 360°-rotaattorilla!

KETO FORST W, XTREME V2 ja ECO

Ensiharvennukseen ja energiapuun tekoon.

www.kone-ketonen.fi

Kone-Ketonen Oy
puh. 020 734 4640
keto-harvesters@kone-ketonen.fi

LOGGER'S

LOGGER'S TUOTEPERHE TARJOAA EDULLISEMMAN VALIKOIMAN LAADUKKAITA KULUTUSOSIA JA TARVIKKEITA.

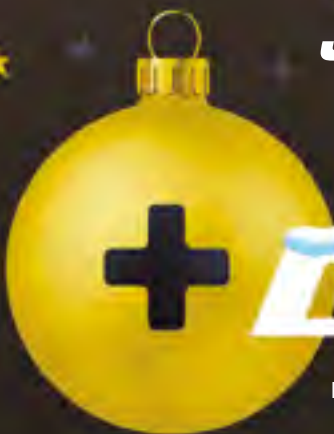
Logger's tuoteperhe kasvaa jatkuvasti. Teräketjujen ja sahalaippojen lisäksi valikoimaan kuuluu nyt myös teräketjuöljy. Ennen markkinoille pääsyä kaikki Logger's-tuotteet on testattu kattavasti hyvin erilaisissa olosuhteissa. Hyvät käyttöominaisuudet ja erinomainen hinta-laatusuhde tekevät työstä sujuvaa ja säästävät selvää rahaa.

KYSY LISÄÄ PONSSE-VARAOSAMYYJÄLTÄ!

JOULU ON BONUS-AIKAA

**OTA LOPPUKIRI VUODEN
BONUSKERTYMÄÄN!**

PONSSE
BONUS

PONSSE-Bonusta kertyy kaikista Ponssen omista palvelukeskuksista tehdyistä varaosaostoista.